

**Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

**ΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΑΝ ΜΕΣΟ
ΚΑΛΥΨΗΣ ΑΔΥΝΑΜΙΩΝ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:
ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:
ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΘΕΩΝΗ

ΠΑΤΡΑ 1999

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

2852

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 1ο

Εισαγωγικά.....	1
Οι φόροι και τα χαρακτηριστικά τους.....	1
Το φορολογικό σύστημα.....	2
Το εισόδημα των φυσικών προσώπων.....	2

Κεφάλαιο 2ο

Αδυναμίες Φορολογικής Νομοθεσίας.....	4
Συνεχείς αλλαγές στη Φορολογική Νομοθεσία.....	4
Μη επαρκής έλεγχος.....	4
Έλλειψη μηχανογραφικού προγράμματος.....	4
Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού	5
Ανεπαρκή φορολογική συνείδηση των πολιτών.....	5
Εναρμόνιση της φορολογίας στην Ε.Ε.	5
Ανάπτυξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων.....	6

Κεφάλαιο 3^ο

Αντικειμενικά κριτήρια.....	7
Τεκμήρια δαπανών διαβίωσης.....	7
Τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ	11
Περιπτώσεις μη εφαρμογής των τεκμηρίων δαπανών.....	13
Μειώσεις της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης.....	13

Κεφάλαιο 4^ο

Αντικειμενικά κριτήρια επιχειρήσεων και επιτηδευματιών.....	16
Ανάλυση προσδιορισμών ελάχιστου εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις.....	17
Επιχειρήσεις πώλησης αγαθών, βιοτεχνικές, κατασκευών, μεταποιητικές.....	17
Υπολογισμός ελάχιστου εισοδήματος.....	21
Ανάλυση προσδιορισμών ελάχιστου εισοδήματος από επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών.....	21
Υπολογισμός ελάχιστου εισοδήματος επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.....	23
Μειώσεις του ελάχιστου εισοδήματος.....	23

Εξαιρέσεις από τα αντικειμενικά κριτήρια.....	24
Σύγκριση ελάχιστου καθαρού εισοδήματος με το εισόδημα που προσδιορίζεται λογιστικά.....	27
Κεφάλαιο 5ο	
Το αντικειμενικό σύστημα για τους αγρότες.....	28
Προσδιορισμός του γεωργικού εισοδήματος.....	29
Τρόπος υπολογισμού του καθαρού γεωργικού εισοδήματος.....	31
Καθαρό γεωργικό εισόδημα.....	32
Εκπτώσεις από το εισόδημα.....	34
Παραδείγματα.....	34
Κεφάλαιο 6ο	
Προβληματισμοί και προτάσεις στα τεκμήρια προσδιορισμού εισοδήματος με βάση τις δαπάνες διαβίωσης.....	36
Προβληματισμοί.....	36
Προτάσεις.....	38
Κεφάλαιο 7ο	
Παραδείγματα.....	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ

Το κράτος για την απόκτηση των εσόδων του χρησιμοποιεί διάφορα μέσα τα οποία είναι τα εξής:

Τα μονομερή τα οποία έχουν σαν σκοπό την παροχή χρηματικών πόρων από πολίτη προς το δημόσιο, χωρίς αντίστοιχη ειδική αντιπαροχή από το κράτος (φόρος εισοδήματος, Φ.Π.Α., Φ.Α.Π. κτλ.).

Τα διμερή τα οποία έχουν σαν σκοπό την παροχή χρηματικών πόρων από τους πολίτες προς το κράτος με αντίστοιχη όμως ειδική αντιπαροχή προς τον πολίτη.

Με όλα τα παραπάνω καταλαβαίνουμε, πως ο φόρος ανήκει στα μονομερή μέσα που έχει σαν σκοπό την αναγκαστική παροχή αγοραστικής δύναμης από πολίτη προς το κράτος που δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη ειδική παροχή.

Προσπαθώντας όμως να αναλύσουμε την έννοια του φόρου παρατηρούμε τα παρακάτω:

- α. Ο φόρος είναι **αναγκαστικός** και υποχρεωτικός όπου καταρρίπτει την ελεύθερη βούληση του πολίτη, αυτό συμβαίνει γιατί πρέπει να ικανοποιηθούν οι ανάγκες του κράτους.
- β. Ο φόρος **μειώνει την αγοραστική δύναμη** του πολίτη.
- γ. Ο πολίτης γνωρίζει πως δεν του παρέχεται κανένα είδος ειδικής αντιπαροχής από το κράτος.

ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Στη χώρα μας το φορολογικό σύστημα που χρησιμοποιείται έχει σαν βάση και τους τρεις δείκτες της φοροδοτικής ικανότητας όπως: Την περιουσιακή κατάσταση του φορολογουμένου (με την εισαγωγή τεκμηρίων, το φόρο ακίνητης περιουσίας Φ.Α.Π., το φόρο μεταβίβασης ακινήτων, κληρονομιάς) τη δαπάνη με τους έμμεσους φόρους, τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης και το εισόδημα που είναι ο βασικός δείκτης φορολογίας με τους άμεσους φόρους (φόρος εισοδήματος φυσικών και νομικών προσόντων).

Επίσης επειδή το εισόδημα αποτελεί τον κύριο δείκτη φοροδοτικής ικανότητας στο φορολογικό μας σύστημα, λαμβάνεται υπόψη και η πηγή εισοδήματος του φορολογουμένου (π.χ. εισόδημα από εργασία ή εισόδημα από ενοικιάσεις ακινήτων). Με τον τρόπο αυτό έχουμε την απαλλαγή από το φόρο μέρους του εισοδήματος, που αποκτάται από μισθωτές υπηρεσίες (Φ.Μ.Υ.) και την έκπτωση φόρου από τον τελικό φόρο μισθωτού.

ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Με τον όρο εισόδημα εννοούμε κάθε έσοδο που αποκτά ο φορολογούμενος μέσα στο διαχειριστικό έτος που αποτελεί αντικείμενο φορολογίας της περιουσίας ή δαπάνης. Από φορολογικής πλευράς το εισόδημα διακρίνεται ως εξής:

Πραγματικό εισόδημα που είναι κάθε πραγματικό ποσό αποκτώμενο σε χρήμα ή σε είδος.

Τεκμαρτό εισόδημα που είναι το μη πραγματικό αποκτώμενο και αποδεικνύμενο αλλά εξαγόμενο εμμέσως με βάση τεκμαρτά στοιχεία εισόδημα (π.χ. Επιβατικό ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητο).

Ακαθάριστο εισόδημα που είναι το πρωτογενές αποκτώμενο από τις πηγές εισοδήματος εισόδημα, δηλαδή από ακίνητα, από κινητές αξίες, από μισθωτές υπηρεσίες, από εμπορικές επιχειρήσεις, από γεωργικές επιχειρήσεις, από ελεύθερα επαγγέλμα-

τα, πριν από τις προβλεπόμενες κρατήσεις, μειώσεις, εκπτώσεις που ορίζει ο νόμος (Ν. 3323/55, Ν. 2283/94, Ν. 2459/97).

Καθαρό εισόδημα είναι το εισόδημα που απομένει μετά τις προβλεπόμενες από το νόμο κρατήσεις, μειώσεις και εκπτώσεις.

Δηλούμενο εισόδημα είναι το εισόδημα που δηλώνει υπεύθυνα ο φορολογούμενος στην ετήσια φορολογική του δήλωση. Στο δηλούμενο εισόδημα η ειλικρίνεια και η ακρίβεια της φορολογικής δήλωσης ελέγχεται λογιστικά, εξωλογιστικά και συγκριτικά με το τεκμαρτό εισόδημα ή με άλλους παράγοντες όπως τα αντικειμενικά κριτήρια, τους αντικειμενικούς προσδιορισμούς αξίας ακινήτων κτλ.

ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Το καθαρό εισόδημα του φυσικού προσώπου δεν είναι πάντα και η φορολογητέα ύλη, επί της οποίας θα υπολογιστεί ο φόρος. Αυτό συμβαίνει γιατί ο νόμος προβλέπει μια σειρά φοροαπαλλαγών, που είναι δυνατόν να περιορίσουν σημαντικά τη φορολογητέα ύλη, όπως δαπάνες για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, αγορά κατοικίας, οικογενειακές δαπάνες κτλ. Έτσι το φορολογητέο εισόδημα είναι αυτό που απομένει μετά την αφαίρεση από το καθαρό εισόδημα του φυσικού προσώπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Στην χώρα μας από το 1975 που η φορολογία είναι θεσμός συνταγματικά κατοχυρωμένος στο σύνταγμα έως και σήμερα έχουν δημιουργηθεί διάφορα προβλήματα και αδυναμίες, τα οποία δεν έχουμε καταφέρει να τα εξαφανίσουμε. Τα προβλήματα και οι αδυναμίες που υπάρχουν στο φορολογικό μας σύστημα προκύπτουν από μια πληθώρα αιτιών τις οποίες θα προσπαθήσω ν'αναφέρω.

1ο) Το πρόβλημα ξεκινά θα έλεγε κανείς από συνεχείς αλλαγές στην Φορολογική Νομοθεσία. Αυτό γιατί κάθε χρόνο έχουμε και μια αλλαγή η οποία φέρει αναστάτωση και αναξιοπιστία στους φορολογούμενους. Οι αλλαγές αυτές μπορεί να είναι πάνω στα αντικειμενικά κριτήρια των ακινήτων, των ελεύθερων επαγγελματιών, των δανείων και τη φορολογία τους κτλ.

2ο) Μη επαρκές έλεγχος στα βιβλία των επιχειρήσεων. Στην πορεία όλων αυτών των χρόνων έχουμε διαπιστώσει πως δεν γίνεται σωστός και επαρκής έλεγχος στα βιβλία των επιχειρήσεων, σ'αυτό βέβαια βοηθάει και η συνεχής αλλαγή της Φορολογικής Νομοθεσίας αλλά και η έλλειψη κρατικού ελέγχου από εξειδικευμένα άτομα. Έτσι έχουμε αύξηση της φοροδιαφύγης και της ασυδοσίας των φορολογουμένων επαγγελματιών.

3ο) Έλλειψη μηχανογραφικού προγράμματος στις Δ.Ο.Υ. Όλα αυτά τα χρόνια δεν υπάρχει στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, που είναι αρμόδιες, κάποιο σταθερό σύστημα μηχανογραφικού ελέγχου των φορολογουμένων. Το αποτέλεσμα είναι να ξεφεύγουν από τον έλεγχο των Δ.Ο.Υ. πολλά σημαντικά στοιχεία τα οποία έχουν σαν αποτέλεσμα τη μη σωστή εφαρμογή της Φορολογικής Νομοθεσίας. Βέβαια τώρα άρχισε να γίνεται μια προσπάθεια καταχώρησης όλων των στοιχείων και κυρίως των ελεύθερων επαγγελματιών σ'ένα πρόγραμμα, το λεγόμενο T.A.X.I.S., αλλά και αυτό θ'αργήσει να μας φέρει αποτε-

λέσματα. Έως τότε οι αδυναμίες θα είναι πολλές πάνω στην σωστή εφαρμογή του φορολογικού συστήματος.

4ο) **Ελλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στις Δ.Ο.Υ.** Όπως αναφέρθηκα και παραπάνω όλα αυτά τα χρόνια υπάρχει μια αισθητή έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στις Δ.Ο.Υ., σε φορολογικά και λογιστικά προβλήματα που μπορεί να υπάρξουν κάθε φορά. Έτσι έχει δημιουργηθεί μια απλή πελατειακή σχέση μεταξύ υπαλλήλων των Δ.Ο.Υ. και των φορολογουμένων δίχως να έχει ουσιαστική σημασία η ύπαρξή τους.

Αυτή η κατάσταση βέβαια δημιουργεί πολλά προβλήματα που έχουν σαν αποτέλεσμα την αδυναμία εφαρμογής του Φορολογικού Νόμου και τη σωστή χρήση του από όλους μας. Βέβαια πρέπει ν'αναφέρω πως τώρα άρχισε να γίνεται μια προσπάθεια ενημέρωσης των υπαλλήλων των Δ.Ο.Υ. ή και καλύτερα στελέχωσης αυτών από εξειδικευμένα άτομα, αλλά και πάλι θ' αργήσει να λειτουργήσει σωστά το σύστημα.

5ο) **Ανεπαρκή φορολογική συνείδηση των πολιτών.** Από το 1975 έως και σήμερα που ισχύει ο Φορολογικός Νόμος, το κράτος δεν έχει καταφέρει να δημιουργήσει στους πολίτες του σωστή φορολογική συνείδηση. Αυτό ίσως δημιουργείται γιατί ο Έλληνας πιστεύει πως το κράτος τον κλέβει, άρα πρέπει και αυτός το ίδιο να κάνει στο κράτος. Βέβαια προσπάθειες γίνανε από την πολιτεία, αλλά δεν είχανε αποτέλεσμα, ίσως γιατί δεν ήταν επαρκείς ή και σωστές. Το αποτέλεσμα όλης αυτής της κατάστασης είναι η αδυναμία μη σωστής εφαρμογής του φορολογικού συστήματος που όλο μεγαλώνει και χωλαίνει.

6ο) **Εναρμόνιση της φορολογίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.** Μετά από όλες τις προσπάθειες του Ελληνικού κράτος (είτε θετικές, είτε αρνητικές) για τη χρήση και σωστή εφαρμογή του Φορολογικού Νόμου, έρχεται τώρα η Ευρωπαϊκή Ένωση που μας υποχρεώνει να κάνουμε νέες ανακατατάξεις στο φορολογικό μας σύστημα, για να μπορούμε να ενταχθούμε πραγματικά σ' αυτή. Αυτό βέβαια δεν γνωρίζουμε τι αποτελέσματα θα μας φέρει στο μέλλον, προς το παρόν όμως δημιουργεί προβλήματα και στους πολίτες και στο κράτος. Τα προβλήματα αυτά προκύπτουν, γιατί είδη έχουμε πολλά στον τομέα της φορολογίας και της οικονομίας μας. Γενικότερα εκεί που δημιουργούσαμε τις

βάσεις για σωστή εφαρμογή φορολογικού συστήματος με βάση τα Ελληνικά δεδομένα έρχεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και ανατρέπει ορισμένα από αυτά.

Βέβαια τα προβλήματα που δημιουργούνται δεν είναι άλυτα, αλλά είναι πολύ δύσκολο να ξεπεραστούν, αφού τόσα χρόνια δεν καταφέραμε να λύσουμε τα πιο απλά, θα τα καταφέρουμε τώρα;

7ο) **Ανάπτυξη Μικρομεσαίων επιχειρήσεων.** Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στη χώρα μας ραγδαία αύξηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που σαν σκοπό έχουν μόνο το εμπόριο και όχι την εκμετάλλευση πρώτων υλών, την παραγωγή προϊόντων ή υπηρεσιών. Αυτό βέβαια με όλα τα παραπάνω που αναφέρθηκαν δημιουργεί επιπρόσθετα προβλήματα στο φορολογικό σύστημα της χώρας και γενικότερα στην οικονομία της. Οι απλοί πολίτες όμως δεν το καταλαβαίνουν, αλλά και το κράτος δεν τους εμποδίζει να δημιουργούν τέτοιου είδους επιχειρήσεις. Αντίθετα αν το κράτος έδινε κίνητρα για δημιουργία μεγάλων παραγωγικών μονάδων και είχε ένα σύστημα εφαρμογής της Φορολογικής Νομοθεσίας πιο κατανοητό στους πολίτες και σίγουρο, σταθερό, δίχως τις αμέτρητες αλλαγές που έρχονται κάθε χρόνο, τότε τα πράγματα θα ήταν πολύ καλύτερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ

Η συνεχιζόμενη αδυναμία εντοπισμού και εξακρίβωσης της διαφεύγουσας φορολογητέας ύλης με βάση τα καθαρά Λογιστικά Ελεγκτικά κριτήρια οδήγησε την πολιτεία να εμπλουτίζει το φορολογικό μας σύστημα με τα λεγόμενα αντικειμενικά κριτήρια προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος των φορολογουμένων (Ν. 2214/94 - Ν. 2238/94 - 2459/97).

ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ (άρθρο 16 Ν. 2238/94 και άρθρο 16 Ν. 2459/97)

Όταν οι συνολικές δαπάνες διαβίωσης του φορολογουμένου και των προσώπων που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν είναι μεγαλύτερες κατά ποσοστό τουλάχιστον 20% από το δηλούμενο συνολικό εισόδημα, τότε το εισόδημα που υπόκειται σε φόρο προσδιορίζεται με βάση τις δαπάνες διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, όπως αυτές προσδιορίζονται και καταχωρούνται σε ειδικό πίνακα περιουσιακών στοιχείων.

Έτσι τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης λαμβάνονται υπόψιν με βάση την κατοχή και κυριότητα περιουσιακού στοιχείου που προϋποθέτει αντίστοιχη δαπάνη διαβίωσης. Τα τεκμήρια αυτά είναι τα εξής:

1ο) ΕΝΟΙΚΙΟ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Πρόκειται για το ετήσιο καταβαλλόμενο ή τεκμαρτό ενοίκιο για δευτερεύουσα κατοικία, εφόσον αυτή είναι μεγαλύτερη από 100 τ.μ. (αυτό πολλαπλασιάζεται επί 2). Το μέτρο αυτό εφαρμόζεται και στην περίπτωση που ο φορολογούμενος ή η σύζυγός του ή τα πρόσωπα που συνοικούν και τον βαρύνουν έχουν στην κατοχή ή στην κυριότητά τους περισσότερα ακίνητα με συνολικά επιφάνεια άνω των 100 τ.μ. Δεν λαμβάνεται υπόψη η τεκμαρτή δαπάνη για δευτερεύουσα κατοικία μέχρι 100 τ.μ. που

βρίσκεται σε χωριό ή πόλη με πληθυσμό κάτω από 5.000 κατοίκους και τα αποκτήσανε με κληρονομιά, προίκα ή γονική παροχή. Η ανώτερη εξαίρεση δεν ισχύει για τις τουριστικές περιοχές.

2ο) ΚΑΤΟΧΗ Ε.Ι.Χ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ (ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, ΑΤΟΜΙΚΗΣ ή ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ)

Το ύψος του τεκμηρίου αυτού καθορίζεται με βάση τους φορολογήσιμους ίππους από τον σχετικό πίνακα και με βάση τα έτη κυκλοφορίας του το τεκμήριο μειώνεται και ανάλογα.

ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΚΜΑΡΤΗ ΔΑΠΑΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΙΜΟΥΣ ΙΠΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΤΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ Ε.Ι.Χ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΚΛΠ.

ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΙΜΟΙ ΌΓΓΗΣΙΜΟΙ ΉΠΠΟΙ	Μέχρι και 5 έτη	Πάνω από 5 έτη Μέχρι και 10 έτη (Μείωση 15%)	Πάνω από 10 έτη Μέχρι και 15 έτη (Μείωση 25%)	Προέλευση Πάνω από 15 έτη Από ΟΔΔΥ (Μείωση 40%) *	Προέλευση Συνταξιούχου ηλικίας άνω των 60 ετών με κυριότητα του οχήματος πάνω από 10 έτη (Μείωση 50%) **
Μέχρι 7	1.650.000	1.402.500	1.237.500	990.000	825.000
>> 8	2.100.000	1.785.000	1.575.000	1.260.000	1.050.000
>> 9	2.750.000	2.337.500	2.062.500	1.650.000	1.375.000
>> 10	3.400.000	2.890.000	2.550.000	2.040.000	1.700.000
>> 11	4.050.000	3.442.500	3.037.500	2.430.000	2.025.000
>> 12	4.850.000	4.122.500	3.637.500	2.910.000	2.425.000
>> 13	5.700.000	4.845.000	4.275.000	3.420.000	2.850.000
>> 14	7.000.000	5.950.000	5.250.000	4.200.000	3.500.000
>> 15	9.050.000	7.692.500	6.787.500	5.430.000	4.525.000
>> 16	11.450.000	9.732.500	8.587.500	6.870.000	5.725.000
>> 17	14.100.000	11.985.000	10.575.000	8.460.000	7.050.000
>> 18	16.900.000	14.365.000	12.675.000	10.140.000	8.450.000
>> 19	19.700.000	16.745.000	14.775.000	11.820.000	9.850.000
>> 20	22.700.000	19.295.000	17.025.000	13.620.000	11.350.000
>> 21	25.800.000	21.930.000	19.350.000	15.480.000	12.900.000
22 - 23	29.100.000	24.735.000	21.825.000	17.460.000	14.550.000
24 - 25	32.700.000	27.795.000	24.525.000	19.620.000	16.350.000
26 - 27	36.800.000	31.280.000	27.600.000	22.080.000	18.400.000
28 & άνω	38.500.000	32.725.000	28.875.000	23.100.000	19.250.000

* Προκειμένου για Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου ειδικά διασκευασμένου για τη χρησιμοποίηση

* Προκειμένου για Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου ειδικά διασκευασμένου για τη χρησιμοποίηση (οδήγησή) του ή για τη μεταφορά με αυτό αναπήρων με αναπτηρία 67% και πάνω.

** Αφορά Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα που έχουν εκτελωνιστεί τα έτη 1994 και 1995 με μειωμένους δασμούς λόγω μετοικεσίας του ιδιοκτήτη.

3ο) ΔΙΤΡΟΧΟΥ Η ΤΡΙΤΡΟΧΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΟΥΜΕΝΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ (ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, ΑΤΟΜΙΚΗΣ Ή ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ)

Το ύψος του τεκμηρίου αυτού καθορίζεται με βάση τα κυβικά εκατοστά. Ξεκινώντας από τις 1.000.000 Δρχ. για τα 500 κυβικά και προσαυξανόμενο κατά 200.000 Δρχ. ανά 100 κυβικά εκατοστά ως ο σχετικός πίνακας των τεκμηρίων μοτοσυκλετών.

ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΚΜΑΡΤΗ ΔΑΠΑΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΚΥΒΙΚΑ ΕΚΑΤΟΣΤΑ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ

ΚΥΒΙΚΑ ΕΚΑΤΟΣΤΑ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑΣ	Μέχρι και 5 έτη 1994-1998	Πάνω από 5 έτη Μέχρι και 10 έτη (Μείωση 15%)	Πάνω από 10 έτη Μέχρι και 15 έτη (Μείωση 25%)	Πάνω από 15 έτη (Μείωση 40%) ΠΡΙΝ ΤΟ 1983
		1989-1993	1984-1988	
500	1.000.000	850.000	750.000	600.000
600	1.200.000	1.020.000	900.000	720.000
700	1.400.000	1.190.000	1.050.000	840.000
800	1.600.000	1.360.000	1.200.000	960.000
900	1.800.000	1.530.000	1.350.000	1.080.000
1.000	2.000.000	1.700.000	1.500.000	1.200.000
1.100	2.200.000	1.870.000	1.650.000	1.320.000
1.200	2.400.000	2.040.000	1.800.000	1.440.000
1.300	2.600.000	2.210.000	1.950.000	1.560.000
1.400	2.800.000	2.380.000	2.100.000	1.680.000
1.500	3.000.000	2.550.000	2.250.000	1.800.000

4ο) ΑΜΟΙΒΕΣ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ, ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το ετήσιο ποσό πολλαπλασιάζεται επί 2. Οι ανωτέρω αμοιβές δεν αποτελούν τεκμήριο όταν ο ίδιος ο φορολογούμενος ή πρόσωπο που συνοικεί και τον βαρύνει παρουσιάζει αναπηρία 67% και άνω ή έχει ηλικία άνω των 65 ετών.

5ο) ΣΚΑΦΗ ΑΝΑΨΥΧΗΣ Ι.Χ. ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΩΝ ΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ

Για τα μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου ταχύπλοα ή μη, που έχουν μήκος μέχρι 3 μέτρα, το τεκμήριο είναι 440.000 Δρχ. προσαυξανόμενο κατά 220.000 Δρχ. για κάθε επιπλέον μέτρο. Ειδικά για τα ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης η τεκμαρτή δαπάνη προσδιορίζεται με βάση το μήκος όπως ο σχετικός πίνακας τεκμηρίων σκαφών.

ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΚΜΑΡΤΗ ΔΑΠΑΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999 ΙΣΤΙΟΦΟΡΟΥ ΤΗ ΜΗΧ/ΝΗΤΟΥ ΤΗ ΜΙΚΤΟΥ ΣΚΑΦΟΥΣ ΜΕ ΧΩΡΟ ΕΝΔΙΑΙΤΗΣΗΣ

Μήκος σκάφους	Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης (σε δρχ.)		
	Μέχρι & 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Πάνω από 10 έτη
1989 -1993 πριν από το 1989			
Μέχρι και 8 μέτρα	3.600.000	3.240.000	2.880.000
Πάνω από 8 και μέχρι 10 μέτρα	6.500.000	5.850.000	5.200.000
Πάνω από 10 και μέχρι 12 μέτρα	9.500.000	8.550.000	7.600.000
Πάνω από 12 και μέχρι 14 μέτρα	12.700.000	11.430.000	10.160.000
Πάνω από 14 και μέχρι 16 μέτρα	16.200.000	14.580.000	12.960.000
Πάνω από 16 και μέχρι 18 μέτρα	20.100.000	18.090.000	16.080.000
Πάνω από 18 και μέχρι 20 μέτρα	24.600.000	22.140.000	19.680.000
Πάνω από 20 και μέχρι 22 μέτρα	29.800.000	26.820.000	23.840.000
Πάνω από 22 και μέχρι 24 μέτρα	35.800.000	32.220.000	28.640.000
Πάνω από 24 και μέχρι 26 μέτρα	42.600.000	38.340.000	34.080.000
Πάνω από 26 και μέχρι 28 μέτρα	50.400.000	45.360.000	40.320.000
Πάνω από 28 και μέχρι 30 μέτρα	59.300.000	53.370.000	47.440.000
Πάνω από 30 και μέχρι 32 μέτρα	69.400.000	62.460.000	55.520.000
Πάνω από 32 μέτρα	77.600.000	69.840.000	62.080.000

6ο) ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ, ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΑ ΚΑΙ ΑΝΕΜΟΠΤΕΡΑ I.X.

Όταν τα αεροσκάφη έχουν κινητήρα κοινό εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα καθώς και ελικόπτερα, το τεκμήριο είναι 11.000.000 Δρχ. για τους πρώτους 150 ίππους και προσαυξάνεται κατά 90.000 Δρχ. για κάθε επιπλέον ίππο. Αν το αεροσκάφος είναι αεροπροωθούμενο (JET) τότε το τεκμήριο είναι 32.000 Δρχ. για κάθε λίμπρα ώθησης. Για τα ανεμόπτερα η τεκμαρτή δαπάνη ορίσθηκε σε 2.000.000 Δρχ.

7ο) ΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ

Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη που υπολογίζεται με βάση το ύψος των ετήσιων εξόδων συντήρησης και χρήσης δεξαμενής κολύμβησης που χρησιμοποιείται για τις οικογενειακές ανάγκες ή του κυρίου ή του κατόχου της, και της συμμετοχής των εξόδων αυτών στους οικογενειακούς προϋπολογισμούς ορίζεται βάση της επιφάνειας της δεξαμενής ως εξής:

Επιφάνεια της πισίνας (σε τ.μ.)	Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης Εξωτερικής Πισίνας	Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης Εσωτερικής Πισίνας
Από 25 μέχρι και 60	2.000.000	3.000.000
Από 60 μέχρι και 120	5.000.000	7.500.000
Πάνω από 120	8.000.000	12.000.000

ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΘΕΝ-ΕΣΧΕΣ (άρθρο 17 Ν. 2238/94)

Ως ετήσια τεκμαρτή δαπάνη του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που τους βαρύνουν λογίζονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για:

Α) Αγορά αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας. Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας νοούνται εκείνα που η

αξία τους υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000 Δρχ. Αν η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, τα αγορασθέντα όμως πράγματα αποτελούν, κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις ενιαίο σύνολο τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων, εφόσον υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000 Δρχ. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της περίπτωσης δεν λαμβάνονται υπόψη τα χρηματικά ποσά που διατίθενται για την αγορά κινητών πραγμάτων που αποτελούν το άμεσο αντικείμενο της ασκούμενης εμπορικής δραστηριότητας.

Β) Αγορά επιχειρήσεων ή τη σύσταση ή την αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων που λειτουργούν ατομικώς ή με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή περιορισμένης ευθύνης εταιρίας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας ή αστικής εταιρίας ή την αγορά εταιρικών μεριδίων και χρεωγράφων γενικώς.

Γ) Αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών. Εξαιρείται η δαπάνη για την αγορά από ενήλικο, με δικαίωμα πλήρους κυριότητας, καθώς και η ανέγερση από αυτόν οικοδομής, ως πρώτης κατοικίας, εφόσον η επιφάνειά της δεν υπερβαίνει τα 120 τ.μ. Αν η επιφάνεια της οικοδομής υπερβαίνει τα 120 τ.μ., λαμβάνεται υπόψη η δαπάνη που αντιστοιχεί στην επιφάνεια πάνω από τα 120 τ.μ. Επίσης εξαιρείται η δαπάνη για ανέγερση οικοδομής από επιχείρηση που αναλαμβάνεται κατά κύριο επάγγελμα στην ανέγερση οικοδομών.

Δ) Χορήγηση δανείων ή προσωρινών διευκολύνσεων στις εταιρίες που μετέχουν ως εταίροι ή προς την ατομική επιχείρηση με τη μορφή προσωρινών καταθέσεων.

Ε) Η ετήσια δαπάνη για δωρεές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά υπερβαίνουν ετησίως τις 100.000 Δρχ., εκτός από τις δωρεές προς το δημόσιο, τους δήμους και τις κοινότητες του κράτους και τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

ΣΤ) Η ετήσια δαπάνη που καταβάλλεται για τη τοκοχρεωλιστική απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής, στην οποία περιλαμβάνεται και το ποσό τυχών τόκων υπερημερίας.

**ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ
ΔΑΠΑΝΩΝ**
(άρθρο 18 Ν. 2238/94)

Το τεκμήριο προσδιορισμού της ετήσιας δεν εφαρμόζεται:

- 1) Για τεκμαρτή δαπάνη ενός αυτοκινήτου Ε.Ι.Χ. μέχρι 14 φορολογήσιμους ίππους που ανήκει σε πολύτεκνο με 4 τουλάχιστον παιδιά, που ζουν μαζί του και τον βαρύνουν.
- 2) Για τεκμαρτή δαπάνη Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται των τελών κυκλοφορίας.
- 3) Για ορισμένες περιπτώσεις αλλοδαπού προσώπου που διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή ημεδαπό πρόσωπο που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό.
- 4) Για αλλοδαπές επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του αν. Ν. 89/1967, του αν. Ν. 378/1968 και του άρθρου 27 του Ν. 27/975, για το ποσό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης, η οποία προκύπτει βάση επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης.
- 5) Για αγορά μετοχών εισηγημένων στο χρηματιστήριο ή έχει εγκριθεί η εισαγωγή τους.
- 6) Για αγορά εντόκων γραμματίων του δημοσίου, αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων ή γενικά τίτλων του δημοσίου.
- 7) Το τεκμήριο με βάση την ετήσια συνολική δαπάνη που υπολογίζεται, σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 17 δεν εφαρμόζεται όταν η διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε από τον φορολογούμενο, τη σύζυγό του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν, και της συνολικής ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης αυτών είναι μικρότερη από ποσοστό 20% του εισοδήματος που δηλώθηκε με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωσή τους το ίδιο έτος.

ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΤΕΚΜΑΡΤΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ

Στο άρθρο 19 του Ν. 2238 δίνει την δυνατότητα μείωσης της ετήσιας συνολικής δαπάνης (δαπάνες διαβίωσης και αγοράς περιουσιακών στοιχείων). Ποσά που μειώνουν την ετήσια τεκμαρτή δαπάνη είναι τα εξής:

- 1) Πραγματικά εισοδήματα που αποκτήθηκαν από τον ίδιο το φορολογούμενο, τη σύζυγό του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν, που απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο.
- 2) Χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- 3) Χρηματικά ποσά που προέρχονται από διάθεση περιουσιακών στοιχείων (π.χ. πώληση οικοπέδου, διαμερίσματος κτλ.).
- 4) Εισαγωγή συναλλάγματος μη υποχρεωτικά εκχωρητέου στην Τράπεζα Ελλάδος. Για να εκπέσουν από την τεκμαρτή δαπάνη τα ποσά συναλλάγματος θα πρέπει:
  - α: ο φορολογούμενος να κατοικεί μόνιμα στο εξωτερικό,
  - β: να έχει διαμείνει 3 τουλάχιστον χρόνια στην αλλοδαπή και η εισαγωγή συναλλάγματος γίνεται μέσα σε 2 χρόνια από τη μετοικεσία του,
  - γ: που έχει διαμείνει 5 τουλάχιστον χρόνια συνεχή στην αλλοδαπή και το συνάλλαγμά του προέρχεται από καταθέσεις στο όνομά του ή στο όνομα της συζύγου σε Τράπεζα της Ελλάδος ή σε υποκατάστημα Ελληνικής Τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρονικό διάστημα που διέμενε στο εξωτερικό.
- 5) Δάνεια που έχουν ληφθεί και αποδεικνύονται με έγγραφα ή εφόσον αυτό έχει ληφθεί πριν την πραγματοποίηση της δαπάνης.
- 6) Δωρεά ή γονική παροχή χρηματικών ποσών.
- 7) Ανάλωση κεφαλαίου που αποδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από το φόρο.

Για να προσδιοριστεί το κεφάλαιο κάθε έτους θα πρέπει από τα πραγματικά εισοδήματα του φορολογουμένου για κάθε έτος, να εκπεσθούν οι δαπάνες των τεκμηρίων. Αν δεν υπάρχουν τέτοιες δαπάνες ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από 1.000.000 Δρχ., τότε οι δαπάνες αυτές προσδιορίζονται με βάση την κοινωνική οικογενειακή και οικονομική του κατάσταση. Σε κάθε περίπτωση δεν μπορούν οι δαπάνες αυτές να είναι κάτω από 1.000.000 Δρχ. για κάθε έτος.

Επίσης προκειμένου για τον προσδιορισμό του εισοδήματος με βάση την ετήσια τεκμαρτή δαπάνη ή ζημιά του ίδιου οικονομικού έτους ή των προηγούμενων χρόνων δεν εκπίπτει και ούτε μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα οικονομικά έτη. Κυρώσεις προκύπτουν όταν γίνεται ανακριβή αναγραφή στοιχείων τεκμαρτών δαπανών ή τα αποκρύπτουν οι φορολογούμενοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ

Από το οικονομικό έτος 1995 με το Ν. 2214/94 εισήχθει μια νέα μεθοδολογία προσδιορισμού του καθαρού εισοδήματος των μικρών εμπορικών ή αγροτικών επιχειρήσεων, η λειτουργία της οποίας βασίζεται σε ορισμένα κριτήρια με τα οποία προσδιορίζεται ένα πλασματικό ελάχιστο εισόδημα το οποίο με ορισμένες προϋποθέσεις υπόκειται σε φόρο, τα λεγόμενα αντικειμενικά κριτήρια προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος των φορολογουμένων.

Το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού του ελάχιστου εισοδήματος (Αντικειμενικά κριτήρια) στηρίζεται στην εφαρμογή τεσσάρων παραμέτρων (κριτήρια) με τα οποία προσδιορίζεται ένα “πλασματικό” εισόδημα για το οποίο υπάρχει φορολογική υποχρέωση αν είναι μεγαλύτερο από το εισόδημα που προκύπτει λογιστικά. Τα τέσσερα αυτά κριτήρια είναι τα εξής:

- 1) Το μέγεθος της επιχείρησης, δηλαδή τα τετραγωνικά μέτρα της επιφάνειας του ακινήτου που καλύπτει η επιχείρηση σε συνδυασμό με την μισθωτική αξία του ακινήτου.**
- 2) Ο τόπος εγκατάστασης της επιχείρησης που σχετίζεται με την εμπορικότητά της σε συνδυασμό με την μισθωτική αξία.**
- 3) Το ύψος των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης και δαπανών της από το οποίο εξάγεται το καθαρό κέρδος.**
- 4) Η εμπορική αμοιβή, δηλαδή η αμοιβή του επιχειρηματία που θεωρητικά θα ελάμβανε αν απασχολείτο σε όμοια δραστηριότητα άλλης επιχείρησης σαν υπάλληλος.**

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Τα άρθρα 1 και 3 του Ν. 2214/94 και το άρθρο 33 του Ν. 2238/94 αναφέρονται στον υπολογισμό του ελαχίστου εισοδήματος των εμπορικών επιχειρήσεων είτε αυτές είναι ατομικές ή ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρείες ή κοινοπραξίες ή αφανείς με την προϋπόθεση ότι ή δεν τηρούν βιβλία ή τηρούν βιβλία του Κ.Β.Σ. Α' ή Β' κατηγορίας.

Οι εμπορικές επιχειρήσεις διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- α) Επιχειρήσεις πώλησης αγαθών.
- β) Επιχειρήσεις βιοτεχνικές-κατασκευαστικές.
- γ) Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών.
- δ) Μικτές επιχειρήσεις.
- ε) Ειδικές περιπτώσεις επιχειρήσεων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΑΓΑΘΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΕΣ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ, ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ.

Τα κριτήρια που λαμβάνονται για την κατηγορία αυτή είναι:

- α) **Η εμπορική αμοιβή**, η ετήσια αμοιβή που προβλέπεται από τη συλλογική σύμβαση εργασίας εμποροϋπαλλήλων, που ισχύει κατά την 1/1 κάθε έτους για υπάλληλο με πέντε χρόνια υπηρεσίας, χωρίς προσαυξήσεις επιδομάτων οικογενειακών βαρών κτλ., στρογγυλοποιημένη στην πλησιέστερη εκατοντάδα χιλιάδας. Για το έτος 1998 είναι 2.500.000 Δρχ. Για όσες επιχειρήσεις έχουν υποκατάστημα η εμπορική αμοιβή του υποκαταστήματος μειώνεται κατά 50%.

Παράδειγμα Εμπορικής Αμοιβής

Φορολογούμενος με ατομική εμπορική επιχείρηση που έχει εγκαταστάσεις έδρας (κεντρικό) και ένα υποκατάστημα. Η εμπορική αμοιβή του φορολογούμενου αυτού θα προσδιοριστεί ως εξής:

$$\text{Εμπορική Αμοιβή} = 2.500.000 + 1.250.000 = 3.750.000 \text{ Δρχ.}$$

- β) **Η μισθωτική αξία** του ακινήτου δηλαδή η τιμή ζώνης είναι η τιμή που χρησιμοποιείται στο σύστημα προσδιορισμού της

Αντικειμενικής Αξίας των Ακινήτων στη Φορολογία Κεφαλαίου (Μεταβίβασης Ακινήτων) και η οποία ισχύει την 1/1 κάθε έτος.

Αν η επαγγελματική εγκατάσταση βρίσκεται σε περιοχή που δεν έχει ενταχθεί στο Αντικειμενικό Σύστημα Προσδιορισμού της αξίας ως τιμή ζώνης λαμβάνεται η κατώτερη τιμή της Πρωτεύουσας του Νομού που βρίσκεται η επαγγελματική εγκατάσταση.

Για τον υπολογισμό του εμβαδού της επαγγελματικής εγκατάστασης λαμβάνεται κάθε επιφάνεια που χρησιμοποιείται από την επιχείρηση, όπως βοηθητικοί και κοινόχρηστοι χώροι, αποθήκες, πατάρια, εκθέσεις, χώροι ειδικών εγκαταστάσεων κτλ. Ο συντελεστής 8,25% ορίσθηκε με Υπουργική Απόφαση για το Οικονομικό Έτος 1999 χρήση 1.1.-31.12.1998 και ο προσδιορισμός της μισθωτικής αξίας θα γίνει φέτος με βάση τον παρακάτω τύπο:

$$\text{ΜΙΣΘΩΤΙΚΗ ΑΞΙΑ} = \text{ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ} \times \text{ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΕ Τ.Μ.} \times 8,25\%$$

Η μισθωτική αξία μειώνεται κατά ποσοστό 50% σε επιχειρήσεις που έχουν επαγγελματική Εγκατάσταση αποκλειστικά σε Υπόγειο και σε επιχειρήσεις που παρέχουν Υπηρεσίες Εκπαίδευσης. Επίσης μειώνεται κατά ποσοστό 30% αν βρίσκεται σε όροφο οικοδομής ή σε τυφλή στοά και σε ποσοστό 75% για τους αποθηκευτικούς χώρους.

Η μισθωτική αξία δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί την Εμπορική Αμοιβή. Αν δηλαδή το αποτέλεσμα του πολλαπλασιασμού Μ.Α. = Τιμή ζώνης × Εμβαδόν σε τ.μ × 8,25% είναι μεγαλύτερο από 2.500.000 Δρχ., για τον υπολογισμό της Μισθωτικής Αξίας θα ληφθεί υπόψη το ποσό των 2.500.000 Δρχ. Αν η επαγγελματική εγκατάσταση βρίσκεται στην οικία του φορολογούμενου ως εμβαδόν λαμβάνεται το 1/3 της επιφάνειας της οικίας και μέχρι τα 60 τ.μ.

Παραδείγματα Μισθωτικής Αξίας

1ο. Φορολογούμενος με ατομική επιχείρηση σε περιοχή με τιμή ζώνης 240.000 Δρχ. το τ.μ. και το εμβαδόν του καταστήματός του όπως προκύπτει από το μισθωτήριο είναι 55 τ.μ. Η Μισθωτική αξία της επαγγελματικής Εγκατάστασης του φορολογούμενου αυτού θα προσδιοριστεί ως εξής:

$$\text{ΜΙΣΘΩΤΙΚΗ ΑΞΙΑ} = 240.000 \times 55 \times 8,25\% = 1.089.000 \text{ Δρχ.}$$

2o. Φορολογούμενη επιχείρηση σε περιοχή με τιμή ζώνης 210.000 Δρχ. το τ.μ. και το εμβαδόν του καταστήματός του, όπως προκύπτει από το μισθωτήριο είναι 250 τ.μ. Η Μισθωτική αξία της Επαγγελματικής εγκατάστασης της επιχείρησης αυτής θα προσδιοριστεί ως εξής:

$$\text{ΜΙΣΘΩΤΙΚΗ ΑΞΙΑ} = 210.000 \times 250 \times 8,25\% = 4.331.250 \text{ Δρχ.}$$

Περιορίζεται όμως σε 2.500.000 Δρχ. επειδή η Μισθωτική αξία δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί την Εμπορική Αμοιβή.

γ) Ο Συντελεστής Εμπορικότητας είναι η τρίτη παράμετρος υπολογισμού του ελάχιστου εισοδήματος των εμπορικών επιχειρήσεων, ο οποίος έχει ληφθεί κατ'αναλογίαν του ισχύοντος συντελεστή στο αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων. Στο σύστημα αυτό ο συντελεστής εμπορικότητας εκφράζει την εμπορικότητα ενός δρόμου ή τιμήματος αυτού μιας συγκεκριμένης ζώνης.

Για τον προσδιορισμό του ελάχιστου εισοδήματος δεν λαμβάνονται αυτούσιοι οι συντελεστές εμπορικότητας του αντικειμενικού συστήματος. Οι συντελεστές του συστήματος αυτού έχουν ομαδοποιηθεί και για κάθε ομάδα έχει οριστεί αντίστοιχος συντελεστής εμπορικότητας, ο οποίος εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του ελαχίστου εισοδήματος, σύμφωνα με τον πιο κάτω συσχετισμό:

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
1	1
1,1 μέχρι 2	1,2
2,1 μέχρι 3	1,4
3,1 μέχρι 4	1,6
4 και πάνω	1,8

Παράδειγμα: Η εγκατάσταση μιας επιχείρησης είναι σε περιοχή με Συντελεστή Εμπορικότητας 2,5. Έτσι ο Συντελεστής Εμπορικότητας που θα χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό του Ελάχιστου Εισοδήματος είναι 1,4.

Για εγκαταστάσεις σε περιοχές εκτός συστήματος Αντικειμενικού προσδιορισμού θα λαμβάνεται ως συντελεστής Εμπορικότητας το 1 και για εγκαταστάσεις εντός στοάς που βλέπει σε δύο δρόμους θα λαμβάνεται ο μέσος όρος των δύο Συντελεστών Εμπορικότητας των δύο δρόμων.

δ) Ο Συντελεστής Απόδοσης είναι ο τελευταίος παράγοντας προσδιορισμού του Ελαχίστου Εισοδήματος που έχει ευθεία αντιστοίχηση με τους Μοναδικούς Συντελεστές Καθαρού Κέρδους που χρησιμοποιούνται στη Φορολογία Εισοδήματος. Η αντιστοίχηση αυτή φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ
Μέχρι 5%	
Άνω του 5% μέχρι και 10%	1
Άνω του 10% μέχρι και 15%	1,15
Άνω του 15% μέχρι και 20%	1,40
Άνω του 20%	1,50

Σε επιχειρήσεις με πολλές δραστηριότητες και πολλούς Συντελεστές Καθαρού κέρδους λαμβάνεται υπόψη ο συντελεστής της δραστηριότητας με τα μεγαλύτερα ακαθάριστα έσοδα.

Αν η δραστηριότητα της επιχείρησης δεν περιλαμβάνεται στους πίνακες Μοναδικών Συντελεστών Καθαρού Κέρδους θα λαμβάνεται υπόψη ο Συντελεστής Καθαρού Κέρδους του περισσότερο συγγενούς ή συναφούς επαγγέλματος.

Παράδειγμα: Μια επιχείρηση που πωλεί λιανικώς έτοιμα ενδύματα έχει μοναδικό συντελεστή καθαρού κέρδους 14%, οπότε ο αντίστοιχος συντελεστής απόδοσης της επιχείρησης ο οποίος χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του ελάχιστου εισοδήματός της θα είναι 1,3.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Το ελάχιστο καθαρό εισόδημα για τις επιχειρήσεις με βιβλία Α' ή Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή για όσες επιχειρήσεις δεν τηρούν βιβλία είναι το αποτέλεσμα ενός πολλαπλασιασμού και συγκεκριμένα, είναι το γινόμενο του αθροίσματος της Μισθωτικής Αξίας (Μ.Α.) συν την Εμπορική Αμοιβή (Ε.Α.) επί των Συντελεστή Εμπορικότητας (Σ.Ε.), επί των Συντελεστή Απόδοσης (Σ.Α.).

$$\text{Δηλαδή } \text{Ελάχιστο } \text{Εισόδημα} = (\text{M.A.} + \text{E.A.}) \times \text{Σ.Ε.} \times \text{Σ.Α.}$$

Ο παραπάνω τρόπος υπολογισμού είναι υποχρεωτικός όχι μόνο για τις ατομικές επιχειρήσεις με βιβλία Α' ή Β' κατηγορίας αλλά και για τις εταιρείες:

Ομόρρυθμες

*Ετερόρυθμες-κοινωνικές αστικού δικαίου π.χ. Συνιδιοκτησίας
Από κληρονομιά κτλ.*

Αστικές και κοινοπραξίες επιτηδευματιών.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του Ελάχιστου εισοδήματος των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών είναι οι εξής:

α) Η Εμπορική Αμοιβή που είναι το ποσό του ετησίου εισοδήματος εργατοϋπαλλήλου με πέντε έτη υπηρεσίας όπως αυτό προκύπτει από τη συλλογική σύμβαση εργασίας εμποροϋπαλλήλων που ισχύει την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους.

Η Εμπορική Αμοιβή για το Οικονομικό Έτος 1999 ορίσθηκε στο ποσό των 2.500.000 Δρχ., για τις επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών όμως η Εμπορική Αμοιβή προσαυξάνεται κατά 30%. Δηλαδή στο ποσό των 3.250.000 Δρχ.

β) Η Μισθωτική Αξία προσδιορίζεται από τον τύπο:

$$\text{Μισθωτική } \text{Αξία} = \text{Τιμή } \text{Ζώνης} \times \text{Εμβαδόν } \text{σε } \text{τ.μ.} \times 8,25\%$$

Η Μισθωτική Αξία της επαγγελματικής εγκατάστασης για επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών μειώνεται σε ποσοστό:

- 50% για τις επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης (Φροντιστήρια, Σχολεία, Σχολές κτλ.).
- 50% σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών που έχουν επαγγελματική Εγκατάσταση αποκλειστικά σε Υπόγειο.
- 30% για επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών αν βρίσκονται σε όροφο οικοδομής ή σε τυφλή στοά.

Αν η επαγγελματική Εγκατάσταση βρίσκεται στην οικία του φορολογούμενου ως εμβαδόν λαμβάνεται το 1/3 της επιφάνειας της οικίας και μέχρι τα 60 τ.μ. Σε συστεγασμένες Επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών η Μισθωτική Αξία επιμερίζεται σε όλες τις συστεγαζόμενες επιχειρήσεις.

Παράδειγμα: Τρεις συστεγαζόμενες επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών σε περιοχή με τιμή ζώνης 190.000 Δρχ. το τ.μ χρησιμοποιούν επαγγελματικό χώρο εμβαδού 140 τ.μ.

Η μισθωτική αξία της Επαγγελματικής Εγκατάστασης των επιχειρήσεων αυτών θα προσδιοριστεί ως εξής:

$$\text{Μισθωτική Αξία} = 190.000 \times 140 \times 8,25\% = 2.194.500 \text{ Δρχ.}$$

$$2.194.500 / 3 = 731.500 \text{ Δρχ. για την κάθε μία επιχείρηση}$$

γ) **Ο Συντελεστής Απόδοσης** έχει ευθεία αντιστοίχηση με τους Μοναδικούς Συντελεστές Καθαρού Κέρδους που χρησιμοποιούνται στη Φορολογία Εισοδήματος. Η αντιστοίχηση αυτή φαίνεται στον παρακάτω πίνακα που είναι για τις επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ
Μέχρι 20%	1
Άνω του 20% μέχρι και 30%	1,20
Άνω του 30% μέχρι και 40%	1,40
Άνω του 40%	1,50

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.

**ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ = (ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΜΟΙΒΗ +
ΜΙΣΘΩΤΙΚΗ ΑΞΙΑ) × ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ**

Παράδειγμα: Έστω γυμναστήριο άθλησης που λειτουργεί με άδεια αρμόδιας αρχής, επιχείρηση για την οποία ο μοναδικός συντελεστής καθαρού κέρδους είναι 30%. Η επιχείρηση έχει την επαγγελματική της εγκατάσταση σε μισθωμένο οίκημα εμβαδού 300 τ.μ. σε περιοχή όπου η παλαιά τιμή ζώνης είναι 120.000 Δρχ.

Η επιχείρηση κατά τη χρήση 1998 πραγματοποίησε καθαρά κέρδη ως αποτέλεσμα των βιβλίων που τηρεί 7.000.000 Δρχ., ενώ το καθαρό ελάχιστο εισόδημά της με βάση τα κριτήρια θα ανέλθει σε :

$$\text{Μισθωτική Αξία} = 120.000 \times 300 \times 8,25\% = 2.970.000 \text{ Δρχ.}$$

$$\text{Εμπορική Αμοιβή} = 3.250.000 \text{ Δρχ.}$$

Συντελεστής Απόδοσης: επειδή ο μοναδικός συντελεστής καθαρού κέρδους της επιχείρησης είναι 30%, ο αντίστοιχος συντελεστής απόδοσης είναι 1,40.

Οπότε ελάχιστο καθαρό εισόδημα της επιχείρησης είναι:

$$(2.970.0 + 3.250.000) \times 1,40 = 8.708.000 \text{ Δρχ.}$$

Επειδή το εισόδημα που προκύπτει με βάση τα αντικειμενικά κριτήρια είναι μεγαλύτερο του εισοδήματος που έχει προκύψει ως αποτέλεσμα των βιβλίων, η επιχείρηση θα φορολογηθεί για το ελάχιστο εισόδημα.

ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (άρθρο 33 και άρθρο 51 του Ν. 2238/94)

Το Ελάχιστο Εισόδημα που προσδιορίστηκε με τη διαδικασία που ανάφερα μέχρι τώρα μειώνεται κατά καθορισμένα από το Νόμο ποσοστά στις παρακάτω περιπτώσεις.

1) Μείωση κατά ποσοστό 30% για τα τρία πρώτα χρόνια λειτουργίας των νέων επιχειρήσεων. Πρώτο έτος για τον υπολο-

γισμό της τριετίας λαμβάνεται το επόμενο από εκείνο στο οποίο η επιχείρηση υπέβαλε δήλωση έναρξης επαγγέλματος.

2) Μείωση κατά ποσοστό 50% για όσους αποκτούν εισόδημα από εμπορική ατομική επιχείρηση και από Μισθωτές υπηρεσίες. Το άθροισμα όμως του υπολοίπου, μετά τη μείωση ελαχίστου εισοδήματος και του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το αρχικώς υπολογισμένο ελάχιστο εισόδημα.

3) Μείωση κατά ποσοστό 20% για όσους αποκτούν εισόδημα από επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητα σε παραμεθόριες περιοχές, δηλαδή σε ζώνη είκοσι χιλιομέτρων από την μεθοριακή γραμμή. Παραμεθόριες περιοχές θεωρούνται κατά το Νόμο οι νομοί:

ΞΑΝΘΗΣ, ΡΟΔΟΠΗΣ, ΕΒΡΟΥ, ΛΕΣΒΟΥ, ΧΙΟΥ, ΣΑΜΟΥ, ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ, καθώς και η περιοχή των νομών ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΦΛΩΡΙΝΑΣ, ΠΕΛΛΑΣ, ΣΕΡΡΩΝ και ΔΡΑΜΑΣ που περιλαμβάνεται σε ζώνη είκοσι χιλιομέτρων από τη μεθοριακή γραμμή.

4) Μείωση κατά ποσοστό 50% για όσους αποκτούν εισόδημα από επιχειρήσεις που είναι εγκαταστημένες σε μη παραλιακές περιοχές των δήμων ή κοινοτήτων με πληθυσμό κάτω από 4.000 κατοίκους.

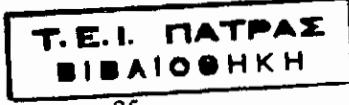
5) Οι επιχειρήσεις που κατά τη διάρκεια του 1998 έκαναν έναρξη ή διακοπή εργασιών με συνέπεια να μην λειτουργήσουν όλο το έτος, θα περιορίσουν το ελάχιστο Εισόδημα σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες λειτουργίας. Χρονικό διάστημα πάνω από 15 ημέρες υπολογίζεται ως μήνας.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ (άρθρο 33 παρ. 16 Ν. 2238/94)

— Ο Νόμος εξαιρεί από το Αντικειμενικό σύστημα τις παρακάτω περιπτώσεις.

1) Οι επιχειρήσεις και φορολογούμενοι που είναι εγκατεστημένοι σε νησιά με πληθυσμό μέχρι 500 κατοίκους (τελευταία απογραφή).

- 2) Όσοι παρέχουν υπηρεσίες αποκλειστικά στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α. καθώς και στα κρατικά Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου με μίσθωση έργου ή παρέχουν υπηρεσίες μόνο σ'ένα φορέα και δεν απασχολούν προσωπικό.
- 3) Οι εκμεταλλευτές κυλικείων θεάτρων, κινηματογράφων, θεάτρων σκιών καθώς και τα λεωφορεία που είναι ενταγμένα στα Κ.Τ.Ε.Λ.
- 4) Οι συντονιστές-παραγωγοί ή μεσίτες ασφαλειών που δεν έχουν επαγγελματική εγκατάσταση.
- 5) Το Ελάχιστο Εισόδημα δεν εφαρμόζεται σε επιχειρηματίες άνω των 65 ετών, εφόσον ασκούν την επιχείρηση για μια δεκαετία ή σε τυφλούς ή ανάπτηρους με ποσοστό αναπηρίας άνω του 80%.
- 6) Το Ελάχιστο Εισόδημα δεν εφαρμόζεται αν τηρούνται προαιρετικά βιβλία Γ' κατηγορίας εκτός από τις ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, τις Ομόρρυθμες και Ετερόρρυθμες εταιρείες, τις κοινωνίες αστικού δικαίου, τις κοινοπραξίες κ.λ.π. που παρέχουν υπηρεσίες για τις οποίες εφαρμόζονται τα Αντικειμενικά Κριτήρια και σε περίπτωση προαιρετικής τήρησης Γ' κατηγορίας βιβλίων του Κ.Β.Σ.
- 7) Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις και οι Τεχνικές Εταιρείες για την κατασκευή τεχνικών έργων του Δημοσίου, στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και στους Ο.Τ.Α.
- 8) Οι περιοδεύοντες αντιπρόσωποι (πλασιέ), οι εκτελωνιστές και οι ντίλερ χωρίς επαγγελματική εγκατάσταση.
- 9) Οι φοροτέχνες λογιστές και σύμβουλοι επιχειρήσεων για παρεπόμενες δραστηριότητες όπως παραγωγός-μεσίτης ασφαλειών ή εκμετάλλευση φωτοαντιγραφικού μηχανήματος.
- 10) Οι εφημεριδοπώλες, τα πρακτορεία εφημερίδων, περιοδικών και ΠΡΟ-ΠΟ, ΛΟΤΤΟ, Ιπποδρομιακού συστήματος, οι πλανόδιοι λαχειοπώλες, οι επιχειρήσεις έκδοσης επαρχιακών εφημερίδων (εκτός ημερησίων και εβδομαδιαίων) και οι εισπράκτορες συνδρομών περιοδικών που βρίσκονται σε εξαρτημένη σχέση εργασίας με τον εργοδότη τους.
- 11) Οι επιχειρήσεις που βρίσκονται αποδεδειγμένα σε αδράνεια κατά την διάρκεια του έτους 1998, δηλαδή πωλήσεις εμπορεύσιμων αγαθών.

- 12) Οι Αστικές μη κερδοσκοπικές Εταιρείες.
  - 13) Επιχειρήσεις που είναι εγκαταστημένες σε Δήμους ή Κοινότητες με πληθυσμό κάτω από 4.000 κατοίκους (εκτός αν έχουν χαρακτηριστεί από τη νομοθεσία Τουριστικές περιοχές).
  - 14) Οι επιχειρήσεις που δεν λειτούργησαν λόγω έλλειψης της σχετικής αδείας από την αρμόδια Αρχή και μόνο μέχρι τον χρόνο έκδοσής της.
  - 15) Οι ατομικές επιχειρήσεις αποφυλακισμένων, οι οποίοι είχαν φυλακιστεί για περισσότερο από έξι μήνες και η αιτία φυλάκισης δεν ήταν για χρέη προς το Δημόσιο, στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, στους Ο.Τ.Α., καθώς και στα κρατικά Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, για το έτος της αποφυλάκισης και το επόμενο.
  - 16) Οι ελεύθεροι επαγγελματίες κατά τα τρία πρώτα χρόνια άσκησης του επαγγέλματός τους και εφόσον δεν έχει περάσει δεκαετία από τη λήψη του πτυχίου τους.
  - 17) Παρέχεται επίσης η ευκαιρία αμφισβήτησης του Ελάχιστου Εισοδήματος για απρόβλεπτα γεγονότα ανωτέρας βίας και για γεγονότα που αναφέρονται στην προσωπική κατάσταση του επιχειρηματία όπως στράτευση, νοσηλεία σε κλινική ή νοσοκομείο, φυλάκιση κτλ.
- Η αμφισβήτηση του Ελάχιστου Εισοδήματος γίνεται με αίτηση του φορολογούμενου προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και υποβάλλεται μέσα στο μεθεπόμενο μήνα από το μήνα που έγινε η έκδοση του εκκαθαριστικού. Η παραπάνω υποβολή της αίτησης αμφισβήτησης δεν αναστέλλει τη βεβαίωση και την είσπραξη του αμφισβητούμενου φόρου.
- 18) Με την ίδια διαδικασία μπορούν να αμφισβητήσουν το Ελάχιστο Καθαρό Εισόδημα και οι εμπορικές-βιοτεχνικές επιχειρήσεις των οποίων η συναλλακτική κίνηση παρεμποδίζεται από τα έργα κατασκευής του ΜΕΤΡΟ, του ανισόπεδου κόμβου Κηφισού-Δυρράκιου και των παρακείμενων οδών.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΚΑΘΑΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ

Το Ελάχιστο Καθαρό Εισόδημα που προκύπτει με την παραπάνω εφαρμογή των Αντικειμενικών Κριτηρίων θα το συγκρίνουν οι επιχειρήσεις με το εισόδημα που προσδιορίζεται λογιστικά.

Αν το Ελάχιστο Εισόδημα που προέκυψε από τα Αντικειμενικά Κριτήρια είναι μεγαλύτερο από το εισόδημα που προκύπτει από τα τηρούμενα βιβλία, θεωρείται οριστικό εφόσον μέσα σε μία πενταετία δεν διαπιστωθεί παράβαση που να θίγει το κύρος των βιβλίων σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ.

Αντίθετα, αν το εισόδημα που έχει προκύψει από τα βιβλία και έχει δηλώσει η επιχείρηση με την αρχική της δήλωση είναι μεγαλύτερο του εισοδήματος που προκύπτει με την εφαρμογή των Αντικειμενικών Κριτηρίων, θα φορολογηθεί το εισόδημα αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΕΣ (άρθρα 40, 41, 43, 44, 22 και 89 του Ν. 2238/94)

Στην αντικειμενική μέθοδο προσδιορισμού του αγροτικού εισοδήματος έχουν υπαχθεί όλες οι γεωργικές επιχειρήσεις που δεν τηρούν λογιστικά βιβλία ή τηρούν βιβλία Α' ή Β' κατηγορίας του Κ.Β.Γ., ανεξάρτητα από τη νομική μορφή με την οποία λειτουργούν. Έτσι στην αντικειμενική μέθοδο δεν υπάγονται μόνο οι ατομικές αγροτικές επιχειρήσεις, αλλά και αυτές που ασκούνται εταιρικώς ως ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες ή αστικές ή συμμετοχικές εταιρείες και ακόμη οι κοινωνίες και οι κοινοπραξίες.

Στην αντικειμενική μέθοδο προσδιορισμού του αγροτικού εισοδήματος υπάγεται (εκτός από τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες) και κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο αποκτά εισόδημα από αγροτική εκμετάλλευση, έστω και αν δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης.

Αν το ετήσιο γεωργικό εισόδημα που προκύπτει από τα βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ. από τα οποία δεν εξάγεται λογιστικό αποτέλεσμα (Β' κατηγορία) - ή, σε περίπτωση που δεν τηρούνται βιβλία, το εισόδημα προσδιορίζεται τεκμαρτώς με πολλαπλασιασμό των ακαθαρίστων εσόδων με ειδικούς κατά κλάδο εκμετάλλευσης συντελεστές καθαρού κέρδους - είναι διαφορετικό από αυτό που προσδιορίζεται με την αντικειμενική μέθοδο, σε φόρο υπόκειται το κατά περίπτωση μεγαλύτερο ποσό εισόδηματος.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ως καθαρό γεωργικό εισόδημα, στην περίπτωση που δεν τηρούνται βιβλία του Κ.Β.Σ. από τα οποία εξηγείται λογιστικό αποτέλεσμα για τη δραστηριότητα αυτή, θεωρείται η πρόσοδος από το έδαφος, το κεφάλαιο και την εργασία, από τη συμμετοχή της στην παραγωγική δραστηριότητα μιας γεωργικής εκμετάλλευσης η οποία προσδιορίζεται με αντικειμενική μέθοδο.

Για τον προσδιορισμό αυτόν λαμβάνεται το καθαρό γεωργικό εισόδημα, όπως αυτό υπολογίζεται με βάση τις καθιερωμένες αρχές της γεωργικής λογιστικής. Έτσι το καθαρό εισόδημα συνίσταται από:

- α) Την πρόσοδο του συντελεστή παραγωγής του ίδιου εδάφους.
- β) Την πρόσοδο του συντελεστή παραγωγής της ίδιας εργασίας.
- γ) Την πρόσοδο του συντελεστή παραγωγής του ιδίου κεφαλαίου.
- δ) Το προκύπτον από τη γεωργική εκμετάλλευση κέρδος ή ζημιά.

Α) ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΙΔΙΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Προσδιοριστικό στοιχείο της προόδου του συντελεστή παραγωγής ιδίου εδάφους αποτελεί το υπολογιζόμενο ενοίκιο ιδίου εδάφους. Το ύψος του ενοικίου αυτού ορίζεται κάθε χρόνο με βάση το μέσο ενοίκιο που επικρατεί στην περιοχή και για την ίδια ποιότητα εδάφους. Για τον προσδιορισμό του παραπάνω ενοικίου συνεκτιμώνται:

- α) η συνολική έκταση,
- β) το σχήμα,
- γ) η τοπογραφική κατάσταση (κλίση) και
- δ) στοιχεία που καθορίζουν τη φυσική παραγωγικότητα (σύσταση εδάφους, γονιμότητα).

Β) ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΙΔΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Προσδιοριστικό στοιχείο της προσόδου του συντελεστή παραγωγής ίδιας εργασίας αποτελεί η υπολογιζόμενη αμοιβή της οικογενειακής εργασίας, το ύψος της οποίας ορίζεται κάθε χρόνο από τα εκτιμώμενα ημερομίσθια του γεωργού και των άλλων μελών της οικογένειάς του, σε όλους τους κλάδους της γεωργικής εκμετάλλευσης κατά τη διάρκεια του έτους επί το μέσο ημερομίσθιο της περιοχής. Για τον προσδιορισμό της παραπάνω αμοιβής συνεκτιμώνται:

- α) ο χρόνος απασχόλησης
- β) η ηλικία
- γ) το φύλο.

Γ) ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΙΔΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Προσδιοριστικά στοιχεία της προσόδου του συντελεστή παραγωγής ιδίου κεφαλαίου αποτελούν:

- Οι τόκοι του παγίου κεφαλαίου που ανήκει στον παραγωγό
- Οι τόκοι του κυκλοφοριακού κεφαλαίου που ανήκει στον παραγωγό.

Για τον προσδιορισμό των τόκων του παγίου κεφαλαίου που ανήκει στον παραγωγό συνεκτιμώνται:

- α) οι εγγείς βελτιώσεις
- β) τα κτίσματα
- γ) οι φυτείες
- δ) τα ζώα
- ε) οι κυψέλες
- στ) τα μηχανήματα και εργαλεία.

Για τον προσδιορισμό των τόκων του κυκλοφοριακού κεφαλαίου συνεκτιμώνται:

- α) Τα αναλώσιμα υλικά (σπόροι, λιπάσματα, φάρμακα, ζωοτροφές κτλ.)
- β) Τα προϊόντα και εφόδια που είναι στην αποθήκη του παραγωγού.

Το ύψος των τόκων αυτών λαμβάνεται από το μέσο όρο της αξίας των παραπάνω στοιχείων επί το μέσο ισχύον επιτόκιο βραχυπρόθεσμων αγροτικών δανείων για έξι μήνες.

Δ) ΚΕΡΔΟΣ Η ΖΗΜΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Κέρδος ή ζημιά γεωργικής εκμετάλλευσης θεωρείται η διαφορά μεταξύ της αξίας της παραγωγής και του συνόλου των δαπανών της παραγωγής.

ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΑΘΑΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Η μέθοδος υπολογισμού του καθαρού γεωργικού εισοδήματος είναι η ακόλουθη.

Από το σύνολο της ακαθάριστης προσόδου αφαιρούνται οι χρηματικές δαπάνες της γεωργικής εκμετάλλευσης. Στην ακαθάριστη πρόσοδο περιλαμβάνονται:

- α) Οι εισπράξεις από τη διάθεση πάσης φύσεως γεωργικών προϊόντων σε τρίτους, επιδοτήσεις και αποζημιώσεις παραγωγής.
- β) Η αξία των από τον παραγωγό και την οικογένειά του καταναλωθέντων γεωργικών προϊόντων.
- γ) Η ετήσια αυξομείωση της καθαρής περιουσίας της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Στις χρηματικές δαπάνες περιλαμβάνονται οι ακόλουθες καταβαλλόμενες ή αποτιμημένες σε χρήμα δαπάνες σε τρίτους, για την παραγωγή των προϊόντων, οι οποίες συνιστούν το κόστος χρησιμοποίησης των συντελεστών παραγωγής που δεν ανήκουν στον παραγωγό:

- α) Το καταβαλλόμενο ενοίκιο σε τρίτους για την ενοικίαση γεωργικών εκτάσεων.
- β) Η αμοιβή ξένης εργασίας.
- γ) Η αξία αναλώσιμων υλικών και εφοδίων (λιπάσματα, φάρμακα, καύσιμα, ζωοτροφές κτλ.).

- δ) Οι καταβαλλόμενοι τόκοι.
  - ε) Οι αποσβέσεις κεφαλαίων.
  - στ) Η αμοιβή υπηρεσιών τρίτων (τέλη, ασφάλιστρα).
  - ζ) Λοιπές σχετικές δαπάνες που αναφέρονται σε τρίτους.
- Ο υπολογισμός του καθαρού γεωργικού εισοδήματος ανά στρέμμα και είδος προϊόντος ή κατά κεφαλήν και είδος εκτρεφόμενου ζώου ή κατ'άλλη μονάδα για ειδικές περιπτώσεις γίνεται από τους αρμόδιους της Διεύθυνσης Γεωργίας κάθε Νομού και για όλα τα προϊόντα του Νομού.

Η διαδικασία προσδιορισμού του καθαρού γεωργικού εισοδήματος με την αντικειμενική μέθοδο για κάθε ημερολογιακό έτος ορίζεται στο άρθρο 42 του Ν. 2238/94. Η διάταξη αυτή προβλέπει τη συγκρότηση ειδικών επιτροπών σε τρία επίπεδα (πρωτοβάθμιο, δευτεροβάθμιο και τριτοβάθμιο) όπου καταρτίζονται πίνακες που αποτελούν τη βάση λειτουργίας της αντικειμενικής μεθόδου προσδιορισμού του καθαρού γεωργικού εισοδήματος.

Οι πίνακες αυτοί περιέχουν:

- α) τα ποσά αντιπροσωπευτικού ενοικίου ανά στρέμμα ενοικιαζόμενης γεωργικής γης, καθώς και το τεκμαρτό μίσθωμα από δωρεάν παραχώρηση γεωργικής γης προς οποιονδήποτε τρίτο, εκτός των συζύγων κατά κύριο επάγγελμα αγροτών ή από γονείς ηλικίας άνω των 65 ετών και σε παιδιά κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, για όλες τις Νομαρχίες του κράτους.
- β) τα ποσά καθαρού γεωργικού εισοδήματος ανά στρέμμα καλλιεργούμενης γεωργικής γης ή κατά κεφαλήν εκτρεφόμενου ζώου ή άλλης μονάδας παραγωγής.
- γ) πίνακες ειδών μόνιμης φυτείας με το πρώτο έτος που προκύπτει καθαρό γεωργικό εισόδημα, κατά είδος φυτείας.

ΚΑΘΑΡΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Βάση για τον προσδιορισμό του καθαρού γεωργικού εισοδήματος αποτελεί η απόδοση κατά στρέμμα και είδος προϊόντος ή κατά κεφαλήν και είδος εκτρεφόμενου ζώου ή κατ'άλλη μονάδα παραγωγής για τις ειδικές περιπτώσεις. Όλα αυτά τα στοιχεία περιλαμβάνονται στους πίνακες, από τους οποίους αντλούνται

για τον προσδιορισμό του κατά περίπτωση γεωργικού εισοδήματος. Έτσι έχουμε:

ΚΑΛΛΙΕΡΓΙΕΣ. Είδος καλλιεργούμενου προϊόντος και μονάδα απόδοσης επί τον αριθμό των στρεμμάτων ίσον καθαρό γεωργικό εισόδημα.

Π.χ. Αγρότης καλλιέργησε το 1998 στον Νομό Καβάλας 50 στρέμματα αραβόσιτο ποτιστικό και για το προϊόν αυτό θα οριστεί στους νέους πίνακες καθαρό εισόδημα ανά στρέμμα καλλιεργούμενης έκτασης 11.000 Δρχ., το συνολικό καθαρό εισόδημά του για τη χρήση 1998 θα είναι:

$$50 \times 11.000 = 550.000 \text{ Δρχ.}$$

ΕΚΤΡΕΦΟΜΕΝΑ ΖΩΑ. Είδος εκτρεφόμενου ζώου και μονάδα απόδοσης επί τον αριθμό των ζώων ίσον καθαρό εισόδημα.

Π.χ. Κτηνοτρόφος εξέθρεψε το 1998 στον Νομό Τρικάλων 100 αγελάδες και για το ζώο αυτό έχει οριστεί 88.000 Δρχ. καθαρό εισόδημα κατά κεφαλήν ζώου, έτσι το συνολικό καθαρό εισόδημα του κτηνοτρόφου θα είναι:

$$100 \times 88.000 = 8.800.000 \text{ Δρχ.}$$

ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ. Το είδος παραγωγής και μονάδας απόδοσης επί μονάδες παραγωγής ίσον καθαρό γεωργικό εισόδημα.

Π.χ. Ιχθυοκαλλιεργητής εκτρέφει τσιπούρες και το 1998 χρησιμοποίησε 7 ιχθυοκλωβούς και για κάθε ιχθυοκλωβό έχει οριστεί καθαρό εισόδημα 505.000 Δρχ., έτσι το καθαρό συνολικό εισόδημά του είναι:

$$505.000 \times 7 = 3.535.000 \text{ Δρχ.}$$

Στο καθαρό εισόδημα που προσδιορίζεται με την παραπάνω διαδικασία έχει υπολογιστεί και κάθε μορφής επιδότηση ή άλλη ενίσχυση εμφανής ή αφανής. Έτσι, τα ποσά των επιδοτήσεων ή ενισχύσεων που εισπράττονται από τους αγρότες δεν προστίθενται στο γινόμενο που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των στρεμμάτων ή του αριθμού των ζώων κτλ.

ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Από το καθαρό γεωργικό εισόδημα, όπως αυτό προσδιορίζεται από τους παραπάνω πολλαπλασιασμούς, αφαιρούνται τα εξής:

α) Το ποσό του καταβαλλόμενου ενοικίου για την εκμίσθωση της γεωργικής γης και όχι το τυχόν μεγαλύτερο ποσό του αντικειμενικά προσδιοριζόμενου ενοικίου.

β) Ποσοστό 25% της δαπάνης αγοράς καινούργιας (όχι μεταχειρισμένου) πάγιου εξοπλισμού ο οποίος χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την κάλυψη αναγκών της γεωργικής εκμετάλλευσης.

γ) Αφορολόγητα ποσά: Από το καθαρό γεωργικό εισόδημα αφαιρούνται ακόμα ορισμένα ποσά εφόσον το εισόδημα αυτό αποκτάται από φυσικά πρόσωπα κατά κύριο επάγγελμα αγρότες. Έτσι αφαιρείται ποσό:

1) Πεντακοσίων χιλιάδων δραχμών από το εισόδημα όλων κατά κύριο επάγγελμα αγροτών. Το ποσό αυτό αυξάνεται σε 1 εκατ. Δρχ. εφόσον τα πρόσωπα αυτά λαμβάνουν εξισωτικές αποζημιώσεις.

2) Ειδικά για εκείνους που στην αρχή της φορολογούμενης χρήσης είναι νέοι αγρότες, τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται κατά ποσοστό 50% για τα πρώτα πέντε χρόνια υποβολής της φορολογικής δήλωσης, δηλαδή γίνονται 750.000 Δρχ. και 1.500.000 Δρχ. αντίστοιχα και κατά ποσοστό 25% για τα επόμενα πέντε χρόνια.

Παραδείγματα:

1ο. Έστω αγρότης στον Νομό Λαρίσης ο οποίος το 1998 καλλιέργησε 60 στρέμματα βαμβάκι σε πεδινή περιοχή, 30 στρέμματα σε ημιορεινή και 50 στρέμματα σκληρό σιτάρι. Έστω ακόμη ότι ο αγρότης κατέβαλε το 1998 2.000.000 Δρχ. για την αγορά μηχανημάτων συλλογής καρπών και ότι το ίδιο έτος έλαβε εξισωτική αποζημίωση.

Ο προσδιορισμός του ελάχιστου γεωργικού εισοδήματος θα γίνει ως εξής:

Βαμβάκι ποτιστικό $60 \times 30.000 = 1.800.000$ Δρχ.

Βαμβάκι ορεινής περιοχής $30 \times 24.000 = 720.000$ Δρχ.

Σιτάρι σκληρό $50 \times 12.000 = 600.000$ Δρχ.

Καθαρό εισόδημα **3.120.000 Δρχ.**

Από το εισόδημα αυτό θα εκπέσουν τα εξής ποσά:

Μείωση παγίου στοιχείου $2.000.000 \times 25\% = 500.000 \text{ Δρχ.}$

Μείον ειδική απαλλαγή $+ 1.000.000 \text{ Δρχ.}$

Σύνολο εκπτώσεων **1.500.000 Δρχ.**

Οπότε ελάχιστο εισόδημα υποκείμενο σε φόρο είναι:

3.120.000 - 1.500.000 = 1.620.000 Δρχ.

2o. Έστω αγρότης στον Νομό Καβάλας ο οποίος καλλιέργησε το 1998 σιτάρι σκληρό 100 στρέμματα σε πεδινή αρδευόμενη περιοχή και 50 στρέμματα καπνά τσεπέλια σε αγρόκτημα μισθωμένο αντί 500.000 Δρχ. ετησίως το οποίο βρίσκεται επίσης σε πεδινή αρδευόμενη περιοχή. Έστω ακόμη ότι έλαβε το 1998 εξισωτική αποζημίωση.

Το ελάχιστο εισόδημα του αγρότη θα προσδιοριστεί ως εξής:

Σιτάρι σκληρό $100 \times 10.250 = 1.025.000 \text{ Δρχ.}$

Καπνά τσεπέλια $50 \times 72.778 = 3.638.900 \text{ Δρχ.}$

Καθαρό εισόδημα **4.663.900 Δρχ.**

Από το παραπάνω εισόδημα θα αφαιρεθούν:

Μείωση λόγω εξισωτικής αποζημίωσης **1.000.000 Δρχ.**

Μείωση λόγω ενοικίου $+ 500.000 \text{ Δρχ.}$

Σύνολο εκπτώσεων **1.500.000 Δρχ.**

Καθαρό Ελάχιστο εισόδημα:

4.663.900 - 1.500.000 = 2.138.900 Δρχ.

3o. Έστω αγρότης στον Νομό Άρτας ο οποίος καλλιέργησε το 1998 σε πεδινή αρδευόμενη περιοχή 110 στρέμματα πορτοκάλια ομφαλοφόρα. Ακόμη έχει εκθρέψει 120 αγελάδες γαλακτοπαραγωγής. Έστω ακόμη ότι το 1998 έλαβε εξισωτική αποζημίωση.

Το καθαρό εισόδημά του θα προσδιοριστεί ως εξής:

Πορτοκάλια $110 \times 25.000 = 2.750.000 \text{ Δρχ.}$

Αγελάδες $120 \times 45.000 = 5.400.000 \text{ Δρχ.}$

Καθαρό εισόδημα **8.150.000 Δρχ.**

Μείον έκπτωση $- 1.000.000 \text{ Δρχ.}$

Φορολογητέο εισόδημα **7.150.000 Δρχ.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Από 1.1.1995, τέθηκαν σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 17 περιπτώσεις β', γ', δ', του Ν. 2238/94 μαζί με τις τροποποιήσεις του Ν. 2459/97, επαναφερόμενου του καθεστώτος που ίσχυε μετά την ψήφιση του Ν. 2065/92 για τα οικονομικά έτη 1993 και 1994. Έτσι υπάγονται πλέον στα τεκμήρια προσδιορισμού του εισοδήματος με βάση τις δαπάνες διαβίωσης (“ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ”) και οι δαπάνες των κάτωθι περιπτώσεων:

- 1) **Αγορά επιχειρήσεων, η σύσταση ή η αύξηση του κεφαλαίου.** Οι δαπάνες αυτές αφορούν τις επιχειρήσεις που λειτουργούν ατομικά ή υπό τη μορφή Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., κοινοπραξίας και αστικής εταιρείας (εξαιρούνται οι Α.Ε.).
- 2) **Αγορά ακινήτων ή η ανέγερση οικοδομών.** Εξαίρεση αποτελεί η αγορά ή η ανέγερση οικοδομής κατά πλήρη κυριότητα από ενήλικο, ως πρώτη κατοικία, εφόσον η επιφάνεια δεν υπερβαίνει τα 150 τ.μ.
- 3) **Η χορήγηση δανείων ή προσωρινών διευκολύνσεων στις εταιρείες που μετέχουν ως εταίροι ή και προς την ατομική επιχείρηση με τη μορφή προσωρινών καταθέσεων (εξαιρούνται δάνεια προς τρίτους).**

Ειδικά για τις πρώτες δύο περιπτώσεις αναγνωρίστηκε ότι οι διατάξεις αποτελούσαν τροχοπέδη στην ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας.

Η συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι μικρομεσαίες και λειτουργούν, είτε ατομικά υπό την μορφή προσωρινής εταιρείας (Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., κοινοπραξίας και αστικής εταιρείας). Απασχολούν δε την πλειοψηφία των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα και συμμετέχουν στην διαμόρφωση

του ύψους αμέσων και εμμέσων φόρων. Αποτελούν το κύτταρο της Ελληνικής Οικονομίας και ο δυναμισμός τους, λόγω της αμεσης εμπλοκής του φορέα της, αποτελεί εγγύηση για την ανάπτυξη. Αυτές οι επιχειρήσεις που σηκώνουν το μεγαλύτερο βάρος της Οικονομικής κρίσης που διέρχεται η χώρα εδώ και μία δεκαετία και υφίστανται τις συνέπειες της σύγκλισης που προβλέπει η συνθήκη του Μάαστριχτ, με αποτέλεσμα να σταματούν τις δραστηριότητές τους, όπως διαβάζουμε στον τύπο. Αυτές οι επιχειρήσεις επιβαρύνθηκαν πρόσθετα με το αντικειμενικό σύστημα φορολογίας εισοδήματος. Οι μεγάλες που φυσικά τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. έμειναν στο απυρόβλητο. Οι ίδιες επιχειρήσεις, πλήττονται από τις περιπτώσεις β' και γ' του άρθρου 17 του Ν. 2238/95 και τις τροποποιήσεις του με το Ν. 2459/97.

Πως θα δημιουργηθεί μια νέα ατομική επιχείρηση (η αυταπασχόληση έχει ευρεία εφαρμογή στην χώρα μας, μειώνοντας το επίσημο ποσοστό ανεργίας), πως θα ιδρυθεί νέα προσωπική εταιρεία ή πως θα αυξηθεί το κεφάλαιο προσωπικής εταιρείας, προκειμένου να αυτοχρηματοδοτηθούν επενδύσεις; Ορθά ρωτούμε που βρέθηκαν τα κεφάλαια και ιδρύεται επιχείρηση ή γίνεται αύξηση κεφαλαίου προσωπικής εταιρείας; Όμως, γνωρίζουμε πολύ καλά την έκταση της παραικονομίας στην χώρα μας, κατά καιρούς διαβάζουμε στον τύπο ποσοστά 40%, 50%, 60% της οικονομίας όπως αυτή αντικατοπτρίζεται στο Α.Ε.Π.

Γνωρίζουμε λοιπόν από που προέρχονται τα κεφάλαια. Ας τα αφήσουμε τουλάχιστον να επενδυθούν και να ανακυκλωθούν μέσα στην οικονομία, μέσα από την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αύξησης της κατανάλωσης, αποταμίευσης, αύξησης παραγωγής. Πολύ περισσότερο σήμερα, που με την απελευθέρωση της αγοράς του συναλλάγματος υπάρχει ο κίνδυνος τα κεφάλαια αυτά, αφού συναλλαγματοποιηθούν να εξαχθούν στο εξωτερικό.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Α. Όσον αφορά την αγορά επιχειρήσεων ή τη σύσταση ή την αύξηση κεφαλαίου επιχειρήσεων που λειτουργούν ατομικά ή υπό την μορφή προσωπικής εταιρείας, Ε.Π.Ε. κοινοπραξίας ή αστικής εταιρείας, το τεκμήριο της δαπάνης αυτής πρέπει να καταργηθεί. Ή εφόσον δεν καταργηθεί, τότε το φορολογητέο εισόδημα βάση του τεκμηρίου αυτού να υπόκειται σ'ένα χαμηλό συντελεστή χωρίς επιβάρυνση προκαταβολής φόρου, προκειμένου η αποθάρρυνση της επένδυσης να μειώνεται αν δεν εξαλείφεται τελείως.

Β. Όσον αφορά την αγορά ή ανέγερση ακινήτων ή χρηματομεριστική μίσθωση ακινήτων, θα πρέπει να υπάρξει νέα ερμηνευτική εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι αγορά ή ανέγερση ακινήτων ή χρονομεριστική και χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων, δεν αποτελεί τεκμήριο εφόσον εξυπηρετεί επιχειρηματικές ανάγκες. Και να συνεχίζει να ισχύει για την κάλυψη λοιπών αναγκών (π.χ. οικογενειακές, κερδοσκοπικές-αγορά καταστήματος και μίσθωση σε τρίτο). Να παρατηρήσουμε ότι αν και εφόσον ισχύει για ακίνητα που καλύπτουν επιχειρηματικές ανάγκες, τότε δεν είναι δυνατόν να ισχύει για τις ατομικές και να μην ισχύει για τις εταιρείες. Πως είναι δυνατόν να ισχύει για τις εταιρείες; Η δαπάνη αγοράς ή ανέγερση ακινήτου, θα επιμεριστεί κατά το ποσοστό συμμετοχής του κάθε εταίρου και θα αναγραφεί στην ατομική δήλωση φορολογίας αυτού; Επιμερισμός ισχύει στην τεκμαρτή δαπάνη με βάση την ιπποδύναμη του αυτοκινήτου. Δεν είναι δυνατόν όμως να γίνει διασταλτική και αναλογική ερμηνεία της διατάξεως, προκειμένου να εφαρμοστεί και στην εξεταζόμενη περίπτωση, αφού οι φορολογικές διατάξεις χρίζουν πάντα στενής ερμηνείας.

Εκτός των προαναφερόμενων, προκύπτουν στην πράξη και τεχνικά θέματα. Η ανέγερση ακινήτου, μπορεί να γίνει κατά μεγάλο μέρος με πίστωση. Πως θα αποδεικνύεται τούτο, προκειμένου η δαπάνη να περιορίζεται; Θα προσκομίζονται αντίγραφα τιμολογίων με ένδειξη “επί πιστώση”;

Θα προσκομίζονται αντίγραφα (φωτοτυπίες) των κινηθέντων λογαριασμών από τα βιβλία της επιχειρήσεως; (Αυτό βέβαια μόνο για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.). Όταν θα εξοφλούνται τα τιμολόγια, πως θα αποδεικνύεται, προκειμένου να θεωρηθεί δαπάνη (τεκμήριο) στο έτος εξοφλήσεως; Θα προσκομίζονται εξοφλητικές αποδείξεις;

Παρατηρούμε λοιπόν ότι, παρουσιάζονται προβλήματα τα οποία αν αποφασίσουμε να αντιμετωπίσουμε, πρέπει να πέσουμε σε γραφειοκρατικά συστήματα. Συστήματα που πολύ εύκολα καταργούνται. Έτσι καταλαβαίνουμε ότι οι επιχειρήσεις μπορούν να συνεννοούνται με τον προμηθευτή σε έκδοση τιμολογίων “επί πιστώσει” και σε πολύχρονη τμηματική εξόφληση, προκειμένου να επιμερίσουν τη δαπάνη σε πολλά έτη, άρα να μειώνουν το τεκμήριο. Αναπόφευκτα λοιπόν, οδηγούμεθα στην λύση της κατάργησης της περίπτωσης γ' του άρθρου 17 του Ν. 2238/94, όταν η δαπάνη αφορά επαγγελματικές και μόνο ανάγκες.

Γ. Ακόμη, πρέπει να γίνει μια παρατήρηση στην περίπτωση α' του άρθρου 7 του Ν. 2238/94 σε ότι αφορά την αγορά αυτοκινήτων. Δεν είναι δυνατόν η δαπάνη αγοράς αυτοκινήτου από επιχείρηση ατομική ή εταιρικής μορφής να αποτελεί τεκμήριο, διότι το αυτοκίνητο αυτό αποτελεί εργαλείο, μηχάνημα της επιχειρήσεως, εξυπηρετεί επαγγελματικές ανάγκες. Διαφορετικά, θα πρέπει να αποτελούν τεκμήριο και οι δαπάνες αγοράς μηχανολογικού εξοπλισμού (ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας, άνω του 1.000.000 Δρχ.). Ότι δεν αναφέρθηκε παραπάνω για τις δαπάνες αγοράς ή ανεγέρσεως ακινήτων, ισχύει και στην περίπτωση αυτή (αγορά επί πιστώση).

Η ανάλυση που προηγήθηκε, δεν διεκδικεί περγαμηνές πρωτοτυπίας και του αλάνθαστου, όμως βγαίνει μέσα από την εμπειρία και την επαφή των ειδικών (φοροτεχνικών) με τον φορολογούμενο πολίτη και ειδικά τον επαγγελματία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΟΙ ΔΥΟ ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ – ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ

ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΦΟΡΟΣ ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ	ΣΥΝΟΛΩΝ	
			ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΦΟΡΟΥ
1.355.000	0	0	1.355.000	0
1.282.500	5	64.125	2.637.500	64.125
1.582.500	15	237.375	4.220.000	301.500
3.165.000	30	949.500	7.385.000	1.251.000
8.440.000	40	3.376.000	15.825.000	4.627.000
Υπερβάλλον	45			

ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΦΟΡΟΣ ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ	ΣΥΝΟΛΩΝ	
			ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΦΟΡΟΥ
1.055.000	0	0	1.055.000	0
1.582.500	5	79.125	2.637.500	79.125
1.582.500	15	237.375	4.220.000	316.500
3.165.000	30	949.500	7.385.000	1.266.000
8.440.000	40	3.376.000	15.825.000	4.642.000
Υπερβάλλον	45			

*Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την πιο πάνω κλίμακα για το φορολογούμενο που τον βαρύνουν τέκνα μειώνεται ως εξής.

Α) 25,000 δρχ. για κάθε τέκνο του ,όταν έχει μέχρι 2 τέκνα.

Β) 35,000 δρχ. για κάθε τέκνο του ,όταν έχει μέχρι 3 τέκνα.

Γ) 45,000 δρχ. για κάθε τέκνο του ,όταν έχει μέχρι 4 τέκνα.

10. Εισόδημα φυσικού προσώπου από μισθωτές υπηρεσίες

Μισθωτός με σύζυγο και δύο παιδιά έχει καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες 4.500.000 Δρχ., ενώ η σύζυγός του από μισθωτές υπηρεσίες 2.000.000 Δρχ. Το 1998 καταβλήθηκαν από το ζευγάρι για ιατρικές δαπάνες 100.000 Δρχ. και για φροντιστήρια των παιδιών τους 200.000 Δρχ. για το κάθε παιδί. Επίσης συγκέντρωσαν αποδείξεις οικογενειακών δαπανών 1.000.000 Δρχ. Ο φόρος που παρακρατήθηκε στην πηγή ανήλθε σε 257.000 Δρχ. για τον σύζυγο και 28.000 Δρχ. για τη σύζυγο.

ΛΥΣΗ

Μερισμός αφορολόγητου με αποδείξεις:

Αναγνωρίζεται ποσό $1.000.000 \times 30\% = 300.000$ Δρχ. οπότε:

Αφορολόγητο του συζύγου:

$$300.000 \times 4.500.000 / 6.500.000 = 207.692 \text{ Δρχ.}$$

Αφορολόγητο της συζύγου:

$$300.000 \times 2.000.000 / 6.500.000 = 92.308 \text{ Δρχ.}$$

Υπολογισμός φόρου του συζύγου

$$\text{Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες} = 4.500.000 \text{ Δρχ.}$$

Μείον έκπτωση ιατρικών εξόδων 100.000 Δρχ.

Μείον έκπτωση δαπάνης φροντιστηρίου

$$2 \text{ παιδιά} 200.000 \times 40\% \times 2 = 160.000 \text{ Δρχ.} \quad -260.000 \text{ Δρχ.}$$

Φορολογητέο εισόδημα **4.240.000 Δρχ.**

Αναλογών φόρος βάση κλίμακος **304.500 Δρχ.**

Αν αφαιρέσω από το φορολογητέο εισόδημα το απαλλασσόμενο ποσό των αποδείξεων έχω:

$$4.240.000 - 207.692 = 4.032.308 \text{ Δρχ.}$$

Αναλογών φόρος βάση κλίμακος **273.346 Δρχ.**

$$\text{Από τη διαφορά} 304.500 - 273.346 = 31.154 \text{ Δρχ.}$$

Επειδή η μείωση του φόρου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από $207.692 \times 15\% = 31.154$ Δρχ. και εδώ έχουμε ισόποση μείωση 31.154 Δρχ., άρα το αφορολόγητο ποσό θα εκπέσει από το φορολογητέο εισόδημα, οπότε έχουμε:

<i>Αναλογών φόρος βάση κλίμακος</i>	<i>304.500 Δρχ.</i>
<i>Μείον: Ποσό φόρου για τα παιδιά (2 × 25.000)</i>	<i>50.000 Δρχ.</i>
<i>Μείον: Φόρος αφορολόγητου ποσού αποδείξεων</i>	<i><u>31.154 Δρχ.</u></i>
<i>Οφειλόμενος φόρος</i>	<i>223.346 Δρχ.</i>
<i>Μείον παρακρατηθείς φόρος</i>	<i><u>257.000 Δρχ.</u></i>
<i>Επιστρεφόμενος φόρος</i>	<i><u>33.654 Δρχ.</u></i>

Υπολογισμός φόρου της συζύγου

<i>Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες</i>	<i>= 2.000.000 Δρχ.</i>
<i>Αναλογών φόρος βάση κλίμακος</i>	<i><u>32.950 Δρχ.</u></i>

Αν αφαιρέσω από το φορολογητέο εισόδημα το απαλλαγμένο ποσό των αποδείξεων έχω:

$$2.000.000 - 92.308 = 1.907.692 \text{ Δρχ.}$$

$$\text{Αναλογών φόρος στο ανώτερο βάση κλίμακος} = \underline{27.635 \text{ Δρχ.}}$$

$$\text{Από τη διαφορά φόρου } 32.250 - 27.635 = 4.615 \text{ Δρχ.}$$

Επειδή $92.308 \times 15\% = 13.864$ Δρχ. άρα το φορολογούμενο ποσό θα εκπέσει από το φορολογητέο εισόδημα, οπότε έχουμε:

$$\text{Καθαρό εισόδημα} = 2.000.000 \text{ Δρχ.}$$

$$\text{Μείον: Εκπτωση δαπανών με αποδείξεις} = \underline{92.308 \text{ Δρχ.}}$$

$$\text{Φορολογητέο εισόδημα} = \underline{1.907.692 \text{ Δρχ.}}$$

$$\text{Αναλογών φόρος} = 27.635 \text{ Δρχ.}$$

$$\text{Μείον: Παρακρατηθείς φόρος} = \underline{28.000 \text{ Δρχ.}}$$

$$\text{Επιστρεφόμενος φόρος} = \underline{365 \text{ Δρχ.}}$$

Σύνολο επιστρεφόμενου φόρου και των δύο συζύγων:

$$33.654 + 365 = 34.019 \text{ Δρχ.}$$

2ο. Πτυχιούχο Οικονομολόγο λογιστή

Έστω οικονομολόγος 64 ετών με επαγγελματική στέγη 30 τ.μ. και τιμή ζώνης 100.000 Δρχ. που ασκεί το επάγγελμα για 5 έτη και είναι πτυχιούχος της Α.Β.Σ.Π. Είχε αποδοχές από μισθωτές υπηρεσίες (Μισθωτός προ ενάρξεως επαγγέλματος επί 30 έτη) και καθαρά κέρδη βιβλίων 1.500.000 Δρχ.

Προσδιορισμός ελάχιστου καθαρού εισοδήματος	
Επαγγελματική αμοιβή	2.300.000 Δρχ.
Μισθωτική αξία γραφείου (100.000×30)	+247.500 Δρχ.
ΣΥΝΟΛΟ	2.547.500 Δρχ.

Πρόσθετα κριτήρια	
* -Χρόνος άσκησης επαγγέλματος	
(για τα 30 έτη ως μισθωτός κατατάσσεται το 10ο έτος)	
Άρα 10 έτη - 4 έτη = 6 έτη $\times$ 10% = 60%	
Προσαύξηση λόγω ετών άσκησης επαγγέλματος	
$2.547.500 \times 60\% =$	+1.528.500 Δρχ.
ΣΥΝΟΛΟ	4.076.000 Δρχ.

* -Τίτλοι σπουδών	
Προσαύξηση λόγω πτυχίου $4.076.000 \times 10\% =$	+407.600 Δρχ.
ΣΥΝΟΛΟ	4.483.600 Δρχ.
-Μισθωτές υπηρεσίες	
Μείωση λόγω εισοδήματος Μισθωτών Υπηρεσιών 50%	
$4.483.600 \times 50\% =$	-2.241.800 Δρχ.
ΣΥΝΟΛΟ	2.241.800 Δρχ.

(Ισχύει με την προϋπόθεση ότι το άθροισμα του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες και το 50% Ελάχιστου καθαρού εισοδήματος δεν μπορεί να είναι μικρότερο του 100% του Ελάχιστου καθαρού εισοδήματος - άρθρο 2 παρ. 7 του Ν. 2214/94) Έτσι: $3.000.000 + 2.241.800 = 5.241.800 > 4.483.600$. Άρα λόγω της προηγούμενης ανισότητας το **Ελάχιστο καθαρό εισόδημα παραμένει στο ποσό 2.241.800 Δρχ.**

$$\begin{aligned}
 \text{Φορολογητέο εισόδημα} &= \text{Μισθωτές υπηρεσίες} + \text{κέρδη βιβλίων} \\
 &+ \text{Διαφορά αντικειμενικών κριτηρίων} = \\
 &3.000.000 + 1.500.000 + (2.242.800 - \\
 &1.500.000) = 3.000.000 + 1.500.000 + \\
 &\underline{741.800} = \underline{5.241.800 \Delta\rho\chi}.
 \end{aligned}$$

Ο φόρος που προκύπτει με βάση την κλίμακα που ισχύει για τους ελεύθερους επαγγελματίες είναι 623.040 Δρχ.

* ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ (άρθρο 51 παρ. 4 Ν. 2238/94)

Το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος των προσώπων που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα (παροχής υπηρεσιών) με εξαίρεση του δικηγόρου, κλιμακώνεται ανάλογα με τα έτη άσκησης του επαγγέλματος, από το 4ο έτος κατά 10% ανά έτος μέχρι το 20ο έτος, μειούμενο από το 21ο έτος κατά το ίδιο ποσοστό ανά έτος.

* Το ελάχιστο καθαρό εισόδημα προσαυξάνεται κατά:

- α) 10% για πτυχιούχους Ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων
  - β) 5% για πτυχιούχους των Τ.Ε.Ι.
- (άρθρο 51 παρ. 6Γα και 6Γβ του Ν. 2238/94)

3ο. Πτυχιούχο Οικονομολόγο λογιστή

Έστω οικονομολόγος με πτυχίο από την Α.Σ.Ο.Ε. ο οποίος ασκεί το επάγγελμά του από το 1988 σε επαγγελματική στέγη 30 τ.μ. με τιμή ζώνης 110.000 Δρχ. Το πτυχίο του το έχει αποκτήσει το 1976.

Έτσι έχουμε: Ελάχιστο Καθαρό εισόδημα = Επαγγελματική Αμοιβή + Μισθωτική αξία + Επιπλέον κριτήρια.

<u>Επαγγελματική αμοιβή</u>	<u>2.300.000 Δρχ.</u>
<u>Μισθωτική αξία</u> $110.000 \times 30 \times 8,25\%$	<u>272.250 Δρχ.</u>
ΣΥΝΟΛΟ	2.572.250 Δρχ.

Προσαύξηση λόγω χρόνου άσκησης επαγγέλματος:

Ασκεί το επάγγελμα 11 χρόνια μείον 4 όπως

προβλέπει ο Νόμος = 7 έτη $\times 10\% = 70\%$

Άρα η προσαύξηση είναι $2.572.250 \times 70\% =$ +1.800.575 Δρχ.

ΣΥΝΟΛΟ 4.372.825 Δρχ.

Προσαύξηση 10% λόγω πτυχίου Πανεπιστημίου:

$4.372.825 \times 10\% =$ +437.282 Δρχ.

Φορολογητέο εισόδημα 4.810.107 Δρχ.

Ο φόρος που προκύπτει με βάση τη νέα κλίμακα που ισχύει για τους επαγγελματίες είναι 493.532 Δρχ.

4o. Μικρομεσαίος επιχειρηματίας

Έστω εμπορικό κατάστημα 70 τ.μ. με τιμή ζώνης 130.000 Δρχ., συντελεστή εμπορικότητας 1,6 και ο συντελεστής καθαρού κέρδους είναι 20% οπότε ο αντίστοιχος συντελεστής απόδοσης της επιχείρησης θα είναι 1,4.

$$\begin{array}{lcl} \text{Μισθωτική αξία } 130.000 \times 70 \times 8,25\% & = & 750.750 \text{ Δρχ.} \\ \text{Εμπορική αμοιβή} & & \underline{2.500.000 \text{ Δρχ.}} \\ \text{ΣΥΝΟΛΟ} & & \underline{3.250.750 \text{ Δρχ.}} \end{array}$$

Το εισόδημα προσαυξάνεται ως εξής:

$$3.250.750 \times 1,6 \times 1,4 = 7.281.680 \text{ Δρχ.}$$

Έτσι ο φόρος που αναλογεί με βάση την κλίμακα διαμορφώνεται σε 1.235.004 Δρχ.

5ο. Ατομική βιοτεχνική με αποθηκευτικό χώρο

Έστω ατομική βιοτεχνική επιχείρηση με αντικείμενο εργασιών την επεξεργασία χάρτου, επάγγελμα για το οποίο ο μοναδικός συντελεστής καθαρού κέρδους είναι 12%. Η επιχείρηση έχει την επαγγελματική εγκατάστασή της εμβαδού 310 τ.μ. σε περιοχή οπού η τιμή ζώνης είναι 90.000 Δρχ. και ο συντελεστής εμπορικότητας του δρόμου 1,40. Η επιχείρηση διατηρεί στον ίδιο δρόμο αποθηκευτικό χώρο εμβαδού 160 τ.μ. Από τα λογιστικά βιβλία της προέκυψαν καθαρά κέρδη 6.500.000 Δρχ.

Μισθωτική αξία επαγγελματικής εγκατάστασης

$$90.000 \times 310 \times 8,25\% = 2.301.750 \text{ Δρχ.}$$

Μισθωτική αξία αποθήκης

$$90.000 \times 160 \times 8,25 \times 25\% = 297.000 \text{ Δρχ.}$$

$$\underline{\text{Εμπορική αμοιβή}} \quad \underline{2.500.000 \text{ Δρχ.}}$$

$$\underline{\text{ΣΥΝΟΛΟ}} \quad \underline{5.098.750 \text{ Δρχ.}}$$

Συντελεστής εμπορικότητας: Επειδή ο συντελεστής εμπορικότητας του δρόμου είναι 1,40 ο συντελεστής εμπορικότητας της επιχείρησης είναι 1,20.

Συντελεστής απόδοσης: Επειδή ο μοναδικός συντελεστής καθαρού κέρδους της επιχείρησης είναι 12%, ο αντίστοιχος συντελεστής απόδοσης της επιχείρησης είναι 1,30.

Οπότε ελάχιστο εισόδημα της επιχείρησης για τη χρήση 1998 θα είναι $5.098.750 \times 1,20 \times 1,30 = \underline{7.954.050 \text{ Δρχ.}}$

Επειδή το ελάχιστο καθαρό εισόδημα της επιχείρησης είναι μεγαλύτερο από το καθαρό εισόδημα που έχει προκύψει ως αποτέλεσμα των τηρουμένων βιβλίων, η επιχείρηση θα φορολογηθεί για το ελάχιστο εισόδημα, δηλαδή 7.954.050 Δρχ.

Ο φόρος που αναλογεί βάση της κλίμακας είναι 1.493.620 Δρχ.

6ο. Εμπορική επιχείρηση με υποκατάστημα

Έστω εμπορική επιχείρηση πολυφώτων και συναφών ειδών που έχει ως κύρια έδρα κατάστημα 110 τ.μ. Η τιμή ζώνης είναι 105.000 Δρχ. Ο συντελεστής εμπορικότητας είναι 1,40 και ο συντελεστής απόδοσης είναι 1,20. Ο ίδιος έμπορος έχει υποκατάστημα σε περιοχή με τιμή ζώνης 110.000 Δρχ, συντελεστής εμπορικότητας 1,3 και απόδοσης 1,2.

Το ελάχιστο εισόδημα της κύριας έδρας προσδιορίζεται ως εξής:

$$\text{Ελάχιστο εισόδημα} = (\text{Μισθωτική αξία} + \text{Εμπορική αμοιβή}) \times \\ \text{Συντελεστή Εμπορικότητας} \times \text{Συντελεστή απόδοσης}$$

$$\text{Μισθωτική αξία } 105.000 \times 110 \times 8,25\% = +952.875 \text{ Δρχ.}$$

$$\text{Εμπορική αμοιβή } \underline{2.500.000 \text{ Δρχ.}}$$

$$\text{ΣΥΝΟΛΟ } \underline{3.452.875 \text{ Δρχ.}}$$

$$\text{Προσαυξήσεις με συντελεστές εμπορικότητας} \\ \text{και απόδοσης } 3.452.875 \times 1,4 \times 1,2 = \underline{5.800.830 \text{ Δρχ.}}$$

Το ελάχιστο εισόδημα για το υποκατάστημα υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο, μόνο που η εμπορική αμοιβή μειώνεται κατά 50%.

Μισθωτική αξία υποκαταστήματος

$$110.000 \times 60 \times 8,25\% = 544.000 \text{ Δρχ.}$$

Εμπορική αμοιβή υποκαταστήματος

$$2.500.000 \times 50\% = \underline{1.250.000 \text{ Δρχ.}} \\ \text{ΣΥΝΟΛΟ } \underline{1.794.500 \text{ Δρχ.}}$$

Προσαυξήσεις με συντελεστές εμπορικότητας
και απόδοσης υποκαταστήματος

$$1.794.500 \times 1,30 \times 1,20 = \underline{2.799.420 \text{ Δρχ.}}$$

Έτσι το συνολικό ελάχιστο καθαρό εισόδημα της κύριας έδρας και του υποκαταστήματος είναι: $5.800.830 + 2.799.420 = 8.600.250 \text{ Δρχ.}$

Ο φόρος που αναλογεί με βάση την κλίμακα είναι 1.752.100 Δρχ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΘΩΡΗΣΗ. Κ.Β.Σ.-ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ Π.Ο.Ε.-Δ.Ο.Ε.
2. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΘΡΑΚΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ
3. ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ: ΤΟ ΒΗΜΑ, ΤΟ ΕΘΝΟΣ, Η ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ.
4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ